

Štoreški ŽELEZAR

Leto XV.

Št. 4

April

1975

TRDNA TLA POD NOGAMI SO OBČUTEK VARNOSTI

Predsedstvo CK ZKJ je ugotovilo, da ne razpolagamo z realnimi in s celotno izgradnjo našega samoupravnega socializma usklajenimi koncepti razvoja posameznih, zlasti posebno pomembnih gospodarskih dejavnosti. Za pristop k razreševanju tega problema bo izvršni komitej predsedstva CK ZKJ organiziral več posvetovanj po posameznih panogah posebnega družbenega pomena. Prva je bila na vrsti črna metalurgija. Dne 27. marca se je v stavbi CK ZKJ v Beogradu zbralo okrog 100 odgovornih komunistov iz proizvodnje ter predelave jekla in drugih družbeno odgovornih delavcev, ki so obravnavali realnost razvoja jugoslovanskega železarstva do leta 1985. Na tem posvetovanju je s krajšim referatom sodeloval tudi delegat iz SR Slovenije Gregor Klančnik, generalni direktor Slovenskih železarn, ki ga v nadaljevanju v celoti objavljamo.

»Eno leto bo kmalu za nami, odkar smo se v ustavi jasno opredelili, da je načrtovanje važna komponenta samoupravne izgradnje socializma, pa vendar je družbeno načrtovanje še vedno v embrionalnem stanju. Ni prav, da ob oblikovanju sistemske rešitve takoj ne pristopimo k načrtovanju razvoja, vsaj za družbo posebno pomembnih dejavnosti. Ob razvijanju družbenega načrtovanja v temeljnih organizacijah

zdrženega dela in temeljnih družbenopolitičnih skupnostih, se bo vendar enkrat treba opredeliti, kateri razvoj je dokončno možno sprejemati v okviru delovnih organizacij, krajevnih in občinskih skupnostih, kaj je treba koordinirati na ravni širših regij in republik in katere dejavnosti morajo v družbenem načrtovanju segati do federacije.

Poleg tega, da vsaka regija na primer ne more imeti lastne pro-

izvodnje surovega jekla, je jasno tudi, da črna metalurgija ni samo sebi namen in da je njena proizvodnja in njen razvoj ozko vezan z ustvarjanjem infrastrukturnih ter energetskih virov in s sočasnim razvojem predelave jekla. Načrtovanje proizvodnje jekla je torej pogojeno z družbenim samoupravnim dogovarjanjem za skladen razvoj oskrbovanja proizvodnje in porabe jekla.

Ker širša družbena skupnost ni pravočasno določila osnovne globalne orientacije razvoja posameznih najvažnejših panog, načrtujejo, projektirajo in pričenjajo investirati delovne organizacije, republike, regije ter celo občine same, ločeno druga od druge. Pri usklajevanju načrtov pa se pokaže, da je vsota načrtov ne-realna, da so zmogljivosti podvojene in predvidene investicije presegajo naše možnosti, načrtovani obseg proizvodnje pa presega naše potrebe brez posebnih možnosti za izvoz. S tem se vsi večinoma strinjamo, nihče pa noče ali ne more odstopati od svojih načrtov ker bi to na terenu povzročilo težke probleme, tudi politične. Ker tudi nobena republika noče ali ne more odstopati od svojih načrtov, ki se večkrat že realizirajo, nastopajo medrepubliške napetosti političnega značaja. Skoraj neverjetno je, kako in s kakšnim nedodelanim sistemom planiranja in dogovarjanja čisto gospodarska vprašanja

pretvarjamo v politične probleme, ki kvarijo medpanoške ter medrepubliške odnose bratstva in enotnosti.

Razen tega pa nam neusklajeni načrti povzročajo veliko materialno škodo. V črni metalurgiji imamo zaradi tega poleg prenizke proizvodnje, ki zaostaja za našimi potrebami, velike neizrabljene kapacitete, kar pri izredno kapitalno intenzivni panogi pomeni omrtvičenje velikih družbenih sredstev. Če ne bomo čimprej določili obvezne okvire za razvoj črne metalurgije, bodo posamezne železarne in republike gradile in naročale opremo po svojih načrtih, kar bo imelo za posledico še večjo materialno škodo. Obenem pa se bo zaradi nedokončanih in neaktiviranih objektov poslabšala politična situacija na posameznih območjih.

Vsem nam je jasno, da je črna metalurgija temeljna dejavnost, od katere je odvisen skoraj celotni gospodarski razvoj, da je kapitalno izredno intenzivna in da je zato rentabilnost njene izgradnje in proizvodnje vezana na čim širši tržni prostor. Pa vendar naša samoupravna družba še ni zbrala moči, da bi pristopila h gospodarsko utemeljeni izdelavi optimalnega globalnega koncepta razvoja železarstva SFR Jugoslavije. To, kar je preprostim ljudem samo od sebe razumljivo, v nadgradnji postane problem.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja slovenskih železarn

V MARCU IN PRVEM ČETRTLETJU 1975

Proizvodni rezultati so bili tudi v marcu na ravni prejšnjih mesecev in tako je zaključeno prvo četrletje zelo ugodno.

Letos znaša proizvodnja železa 2.000 ton ali 48% več kot lani v prvih treh mesecih, proizvodnja jekla 8.595 ton in tudi 4% več, blagovna proizvodnja pa je bila v železarnah za 17.785 ali 11% večja in pri predelovalcih za 785 ton ali 9%. Skupno smo v Slovenskih železarnah proizvedli letos v prvih treh mesecih za prodajo 18.566 ton ali 11% več kot lani v enakem obdobju. Ti rezultati so bili doseženi samo pri povprečno 5% več zaposlenih kot v letu 1974, torej tudi z boljšo proizvodnjo, kar je še posebej razveseljivo.

Realizacija, na katero imajo poleg odlične proizvodnje vpliv

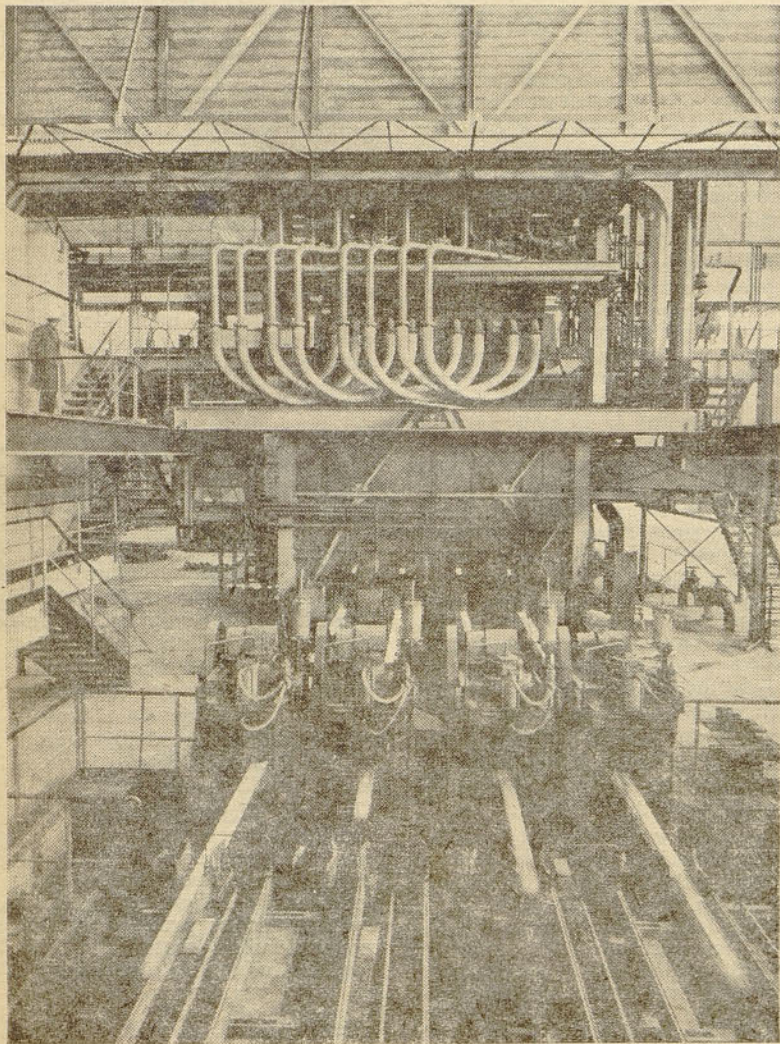
tudi še ob koncu lanskega leta povišane cene, je daleč nad lanskoletno in je ni vredno niti primerjati.

Pri izvozu niso dosežene niti količine in niti vrednosti iz lanskega prvega četrletja. V tem so izjema predelovalci, ker so izvršili letos 8% več, kot v enakem obdobju lani.

Proizvodnja surovega železa je bila letos marca za 502 toni manjša kot marca lani, vendar še vedno za manj kot 1% ali za 102 toni pod linearnim načrtom.

V železarni Štore so izvršili na elektroindukcijski peči letno popravilo, ki je trajalo 151 ur. Zaradi redukcij električne energije so mirovali 54 ur in izgubili 550 ton proizvodnje surovega železa. Navedeni vzroki so povzročili

(Nadaljevanje na 3. strani)

TRDNA TLA POD NOGAMI SO OBČUTEK VARNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Podobno kot pri nacionalnem vprašanju, ki ga med širokimi množicami ni, ker nastaja ter se reproducira v družbenopolitičnih vrhovih, se tudi pri gospodarskem razvoju lokalne in regijske vodstvene strukture izogibajo usklajevanju in optimizaciji razvoja in uporno vztrajajo na svojih ambicijah. To je na žalost prisotno tudi v črni metalurgiji, za razvoj katere je celo vsa Jugoslavija preozek gospodarski prostor.

Člani zveze komunistov ne bomo opravili svoje naloge, če se bomo oportunistično, kot mačka okrog vrele kaše in v strahu pre-regionalnimi in republičkimi družbenoekonomskimi strukturami izogibali pristopu k izdelavi realnega koncepta razvoja jugoslovanske črne metalurgije. Iz gradiva, ki nam ga je posredovala posebna delovna grupa, se jasno vidi, da je do leta 1985 ena realna rast porabe jekla, drugo pa republiške zasnove in načrti o izgradnji jugoslovanske črne metalurgije. Zanimivo pri tem je, da prognozi porabe jekla tako za potrebe kovinske in elektro industrije, gradbeništva in prometa ni velikega razhajanja.

Večina nas je mišljenja, da je na podlagi sedanjega stanja in stopnje povečevanja porabe do leta 1985 v Jugoslaviji možno realno računati na porabo največ okrog 6 milijonov ton valjanih in drugih jeklarskih izdelkov, kar bi pomenilo okrog 8 milijonov ton surovega jekla. Kljub vsemu temu pa ne pristopimo resno h konceptu takega optimalnega povečevanja jugoslovanske proizvodnje jekla, ki bi bil pogojen z realno predvideno rastjo porabe.

V tem je razlog, da je razvoj črne metalurgije treba postaviti v realni okvir. Proizvodnja jekla je namenjena finalnim izdelkom, njen izvoz pa za dosego večje specializacije in z blagovno menjavo kompletiranega asortimenta. Uskladitev proizvodnje s porabo jekla je torej prva naloga družbenega dogovarjanja in načrtovanja.

Leta 1974 je poraba jekla v SFRJ znašala okrog tri milijone ton valjanih in drugih jeklenih izdelkov. Preračunano na surovo jeklo to pomeni okrog 3,5 milijona ton. S sedem odstotno stopnjo letne rasti porabe bi ta leta 1985 znašala 7,5 milijona ton surovega jekla. Iz gradiva delovne grupe se vidi, da zbir zasnov in načrtov o izgradnji črne metalurgije v posameznih republikah za leto 1985 pomeni proizvodne zmogljivosti 17,3 milijona ton surovega jekla.

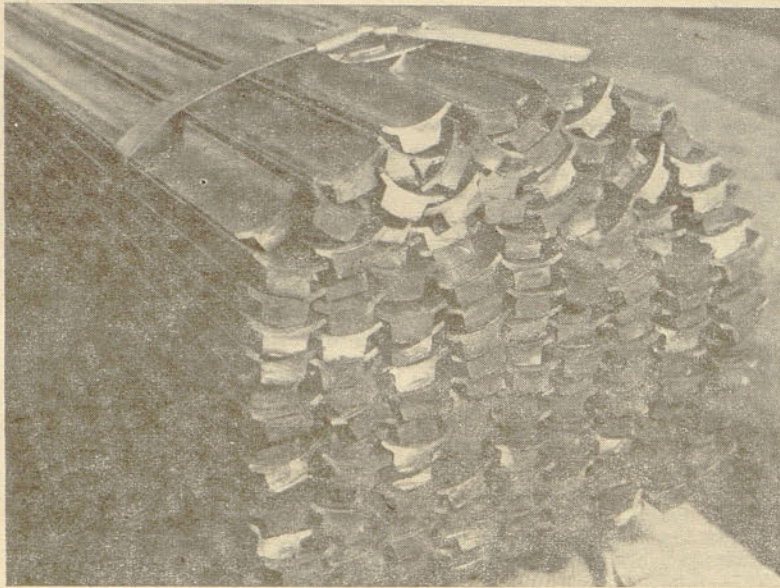
Se večje kot v količini surovega jekla je nerealnost teh ambicij v predvideni strukturi valjanih izdelkov.

Tudi s predpostavko, da je kljub sedanjemu zaostajanju s pospešeno rastjo porabe še vedno mogoče doseči ambicije »Osnove za politiko dolgoročnega razvoja črne metalurgije do leta 1985«, ki za to leto predvideva porabo devet milijonov ton, individualni načrti delovnih organizacij in republik zahtevajo dvojno količino.

S predpostavko, da tudi čez deset let pri jeklu ne moremo biti avtarkični in da bo zaradi specializacije 10 odstotkov domače

proizvodnje treba izvoziti, za kompleksno pokrivanje porabe pa 20 odstotkov jekla uvoziti, bo leta 1985 potrebno največ 8 milijonov ton domače proizvodnje surovega jekla, medtem ko ga hačrti predvidevajo 2,2-krat več.

Vedeti pa je treba, da načelo, sprejeto leta 1970, po katerem bi leta 1985 izvozili 10 odstotkov jekla, daje premajhen manevrski prostor za specializacijo, pogojeno z blagovno menjavo. Leta 1974 smo od proizvodnje 2,306.000 ton valjanih in drugih jeklenih izdelkov izvozili 578.430 ton, uvozili pa 1.243.057 ton tega jekla. To pomeni, da je od dosežene proizvod-

Naše jeklo, pripravljeno za odpremo

nje izvoz znašal 25 odstotkov, uvoz pa 42 odstotkov prodanega jekla. Pomembno pa je, da se Jugoslavija tudi pri oskrbovanju s surovinami navzven ne zapre in da z dolgoročnimi nakupi odpre možnost prodaje končnih izdelkov. K temu nas spodbuja naša politika gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju, kjer se odpirajo nove možnosti za tovrstno menjavo, ki v dosedanjih razvojnih načrtih črne metalurgije ni bila upoštevana.

Komunisti se moramo zavedati kritičnega položaja, v katerem je jugoslovansko gospodarstvo. Lanskoletni zunanjetrgovinski primanjkljaj je znašal okrog 3,7 milijarde dolarjev, v letošnjem letu pa je zaradi zaostajanja izvoza ta relativno še bolj porasel. Osnovni razlog takemu stanju je nekonkurenčnost jugoslovanske proizvodnje v vseh dejavnostih na zunanjih tržiščih, pa naj bo to konvertibilnih ali klirinških območjih, v razvitih državah ali deželah v razvoju. Relativno nizka produktivnost dela, slabo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, premajhna kondicija in prevelika družbena bremena so razlog takega stanja; za katerega imamo premalo moči, da bi se iz njega izklopali. Načrtovanje razvoja črne metalurgije v realnih okvirih je zato naša neposredna naloga.

Odstopati bo treba od nezdružljivih ambicij, saj za povečanje proizvodnje jekla na 17 milijonov ton nimamo na razpolago niti potrebnih in zunanjih finančnih vi-

rov, niti take dinamike razvoja kompleksne infrastrukture od energetike do prometa, niti umskih in fizičnih potencialov za njegovo realizacijo, niti realne možnosti za gospodarsko rast porabe količin izdelanega jekla.

Tudi želja, da bi leta 1985 v Jugoslaviji porabili jekla oziroma investirali dvakrat več kot sedaj, bo težko dosegljiva. Zavedati se namreč moramo, da ni možno razvijati le ene dejavnosti in da dobro družbeno načrtovanje zahteva skladen razvoj. Tudi za porabo osem milijonov ton surovega jekla so potrebne velike investicijske naložbe v predelovalno

porabe, obstoječe neusklajene zmogljivosti in investiranje v teku;

— da se izvoz jekla in povečevanje blagovne menjave z inozemstvom vključiti kot sredstvo racionalnejše proizvodnje in kompletiranje asortimenta. Blagovna menjava, ki izboljšuje oskrbovanje domače porabe, mora biti sestavina poslovne politike črne metalurgije;

— da se tudi pri oskrbovanju s surovinami za proizvodnjo jekla ne omejujemo le na domače vire in na podlagi dolgoročnih aranžmajev blagovne menjave ter v interesu racionalne proizvodnje tudi uvoz energije in surovin;

— da se v konceptu razvoja zahteva obvezna uskladitev proizvodnje surovega jekla z zmogljivostmi predelave v valjarnah, kovačnicah in jeklolivarnah. Istočasno je treba strukturo valjanih in vlečenih izdelkov uskladiti z resničnimi potrebami domačega tržišča.

Delegati zveze komunistov SR Slovenije, kjer je velika jeklarska tradicija in močno razvita poraba jekla, smo prepričani, da bi uveljavitev tega pomenilo korak naprej k skladnejšemu razvoju jugoslovanskega gospodarstva. Zato predlagamo, da to stališče posvetovanje sprejme.

Nerealno bi bilo misliti, da bo prvo posvetovanje odgovornih komunistov koncept razvoja jugoslovanske črne metalurgije uskladilo in pripeljalo v ustvarljive okvire. Večnacionalna država je povezana s skrbnim reševanjem delikatnega usklajevanja interesov zlasti na področju bazične industrije.

Posvetovanje je potrdilo, da leta 1985 ne moremo porabiti več kot osem milijonov ton jekla in da je v te dimenzije treba vgraditi tudi načrte povečanja proizvodnje jekla. Ugotovljeno je tudi, da je poleg domače surovine za racionalno proizvodnjo jekla vključiti oskrbovanje z bogatimi rudami iz inozemstva. Združeno delo bo na realnost razvoja dalo najboljši odgovor.

Posvetovanje je pomenilo dober začetek in pokazalo smer za doseg realnega koncepta razvoja jugoslovanske črne metalurgije.

Italija. — Tržaška firma Grandi Motori se je opremila z vrsto najmodernejših strojev za mehansko obdelavo težkih strojnih delov. Med njimi je stroj za serijsko avtogeno rezanje. 750-tonska stiskalnica in NC portalni frezalni stroj. Tovarna izdeluje velike ladijske Diesel motorje in je v poslovnih stikih z našo železarno.

Belgija. V metalurškem raziskovalnem centru v Liegu so razvili stroj za centrifugalno vli-vanje vzorcev sive litine za spektralno analizo. Ugotovili so 100% uspešnost tudi v primerih, ko so konvencionalne metode odpovedale. Centrifugalno gibanje namreč očisti površino vzorca do take stopnje, da analiza ne povzroča običajnih težav.

sfero zlasti v strojogradnjo, da bi ta bila kos konkurirati zunanjim dobaviteljem doma in v inozemstvu.

Iz gradiva je razvidno, da posvetovanje najodgovornejših komunistov s področja proizvodnje in porabe črne metalurgije nima pretenzije sprejemanje recepta za koncept realnega razvoja jugoslovanske črne metalurgije, posvetovanje pa bo ostalo brez učinka, če na tem najbolj delikatnem in gospodarsko nujnem problemu ne bomo dosegli nobenega rezultata. Prisotni komunisti na tem posvetovanju bi morali izvršnemu komiteju predsedstva CK ZKJ posredovati predlog, da od republik brezkompromisno zahteva uskladitev načrtov razvoja obsega in strukture črne metalurgije z možnostjo in z realno rastjo porabe jekla. Pri tem moramo vedeti, da je obseg, obstoječih proizvodnih zmogljivosti in investiranja v teku tak, da poleg optimizacije obstoječih do leta 1985 ne bo prostora za nove železarne. Komunisti se bomo znašli predvsem pred težko nalogo selekcije razpoložljivih načrtov. Sprejeti bi morali naslednja načela:

— da se v naslednjem desetletnem obdobju stopnja proizvodnje jekla povišuje hitreje od porabe in da se zmogljivosti proizvodnje povečajo največ na osem milijonov ton surovega jekla letno in zaradi racionalnosti investiranja pri tem prednostno upošteva optimizacija železarn. V to nas silijo omejena sredstva, realna rast

PROIZVODNJA SLOVENSКИH ŽELEZARN

(Nadaljevanje s 1. strani)

20% zaostanka za mesečnim načrtom, kar so pa jeseniški plavžarji, ki so mesečni načrt prekorali za 5% skoraj v celoti pokrili in tako je izvršitev za slovenske železarne 99%.

Zbirno je izvršitev proizvodnje surovega železa za prvo četrtletje še vedno 101%. Pri prodaji se je zaostanek povečal in znaša sedaj že 2.957 ton. Lani je znašala prodaja surovega železa v prvih treh mesecih za več kot 1.150 ton manj, kot je letošnja.

Poprečna proizvodnja prvih treh mesecev zaostaja za poprečjem lanskega leta za okoli 2%, ker pa je skupna proizvodnja surovega železa večja kot lani so izgledi, da bomo imeli v prihodnjih mesecih tudi boljše mesečno poprečje, če ne bo večjih zastojev in bomo počasi dosegli tudi lanskeoletno mesečno poprečje.

Proizvodnja surovega jekla dosežena v marcu je doslej druga najvišja mesečna proizvodnja, kar smo jih dosegli v slovenskih jeklarnah. Mesečni načrt je izvršen v vseh treh jeklarnah. V Železarni Štore so zopet zvišali svoj najboljši dosežek kljub temu, da so imeli 40 ur zastoja zaradi redukcije električne energije. V Železarni Ravne so presegli načrt za nekaj več kot 15% in dosegli eno najvišjih mesečnih proizvodenj.

Zanimivo je tudi to, da so v Železarni Jesenice malo zaostali v proizvodnji SM jekla, v elektro jeklu pa toliko prekorali mesečni načrt, da je jeklarna ravno do tone natančno dosegla linearno načrtovano količino. V SM jeklarni je bilo poprečno v obratovanju manj peči, kot predvideva plan. Slaba kvaliteta v ognju odpornega materiala ima za posledico nižjo vzdržnost peči in s tem več popravil.

Letošnja marčna proizvodnja je v Slovenskih železarnah za 1.902 toni večja od lanske in je za 6% nad načrtovano količino. Zbirno smo za prvo četrtletje 3.551 ton ali za okoli 2% nad planom. Doseženo mesečno poprečje nam bi zagotovilo letošnjo proizvodnjo celo nekaj nad akcijskim načrtom 800.000 ton in

je ponoven dokaz, da bomo v slovenskih jeklarnah ob redni oskrbi s surovinami in normalnimi pogoji dela realizirali proizvodnjo, katero smo za letošnje leto predvideli v srednjeročnem razvojnem programu 1971—1975.

Blagovna proizvodnja je bila še višja, kot v pretečenih dveh mesecih in je doslej za decembrsko lanskega leta, druga najvišja dosežena mesečna proizvodnja. Zaskrbnjujoče je samo to, da kljub odlični proizvodnji jekla, blagovna proizvodnja prehiteva proizvodnjo surovega jekla. Nekaj te razlike je gotovo pokrito z dobro oskrbo vložka za novo valjarstvo v Železarni Štore, vendar so izdatno skopnele zaloge ingotov v Železarni Jesenice in bi bila nabava odnosno povečana zaloga par tisoč ton polizdelkov prav dobrodošla, seveda če bodo valjarne še naprej tako dobro obratovala.

Lanska marčna proizvodnja je bila za 58.458 ton dotlej daleč najboljši dosežek. Letos je dobilo tržišče 2.704 tone ali 4% več robe. Mesečni načrt je izvršen z 107% in zbirni plan blagovne proizvodnje je za prvo četrtletje izvršen z 105%. Mesečni načrt so izvršili: v Železarni Jesenice z 107%, v Železarni Ravne z 103% in v Železarni Štore z 111%. Zbirni načrt blagovne proizvodnje izvršujejo: Železarna Jesenice 103%, Železarna Ravne 107% in Železarna Štore 112%.

Po posameznih grupah proizvodnje je izvrševanje v glavnem zelo dobro ter so zaostanki samo pri posameznih proizvodih. Pri tople valjanih izdelkih, katere izvršujemo sicer z 106% zaostajajo pri žici, srednji in tanki pločevini ter trakovih na Jesenicah. V žični valjarstvo so imeli večje zastoje zaradi okvar in redukcije električne energije. Vzroke za zaostanke pri blagovni proizvodnji v valjarni trakov sem obravnaval že prejšnji mesec in so ostali isti, to je pomanjkanje naročil.

Pri vlečni žici zaostajajo v Železarni Jesenice in Železarni Ravne. Drugi zaostanki so samo še pri surovem železu, kar je omenjeno že preje in pa pri proizvodih finalizacije, kjer znaša izvršitev žičnih izdelkov 101%, stroji in strojni deli v Železarni Štore 108%, pri vseh drugih proizvodih so pa izdatni zaostanki.

Marčni dosežek predelovalcev žice je treba posebej poudariti, saj so vsi izdatno presegli načrtovano proizvodnjo in s 3.467 tonami realizirali doslej eno največjih mesečnih proizvodenj. Izvršitev po delovnih organizacijah je naslednja: Plamen — 107%, Tovil — 117%, Veriga — 121% in Žična — 105%. S tem dosežkom so izdatno izboljšali tudi zbirni rezultat in je zaostanek za načrtom samo še 82 ton odnosno manj kot 1%. Proizvodnja marca je bila za 757 ton večja, kot je znašalo mesečno poprečje preteklo leto ali za 26%. Poprečje prvih treh mesecev je pa za 369 ton ali za 15% večje od lanskeoletnega mesečnega poprečja.

Tudi skupna blagovna proizvodnja Slovenskih železarn je bi-

la marca doslej druga največja, večja je bila samo lani decembra. Mesečni načrt je bil izvršen s 107%, zbirna izvršitev je pa 105%. V prvih treh mesecih imamo torej 9.536 ton prednosti, kar že nekaj pomeni. Najbolj razveseljivo je to, da dosegamo že pol leta zapored zelo dobre proizvodne uspehe, za katere upamo, da se bodo na tem nivoju zadrževali še naprej.

Izvoz smo marca količinsko realizirali v železarnah samo 75% in pri predelovalcih 78%. Vrednostno predstavlja to v železarnah 65% in pri predelovalcih 79%.

Če primerjamo ta podatek s stanjem ob koncu prvega četrtletja lani imamo pri predelovalcih letos za 8% večjo vrednost izvoza, količinsko pa precej manj kot lani, v železarnah smo pa količinsko izvozili letos okoli polovice lanskeoletnih količin, vrednostno je pa slika ugodnejša, ker je zaostanek le 15%.

Na svetovnem trgu se stanje iz dneva v dan zastruje. Železarne ustavljajo posamezne proizvodne agregate ali pa omejujejo proizvodnjo. Naročila so se v mnogih državah zahodne Evrope znižala v zadnjih pol leta od 20 do celo 50%. Cene še naprej padajo. V sosednji Italiji je prodajna cena za betonsko železo mestoma 120 Lit in ne ostaja več prostora za pokrivanje predelovalnih stroškov od cene starega železa do proizvoda — betonsko železo. Realni ocenjevalci položaja napovedujejo, da se stanje v trgovini z jeklarskimi proizvodi ne bo popravilo do kraja letošnjega leta in da lahko pričakujemo delno izboljšanje šele v prihodnjem letu. Kritično ob-

dobje pa lahko traja še nadaljnji dve leti posebno še, ker cene železarskim surovinam kljub recesiji ne padajo in se bodo ob ponovni konjunkturi zopet dvignile.

Eksterna realizacija je bila v delovnih organizacijah v mesecu marcu zelo dobra in so zaostali za načrtom samo v Žični Celje, pa še tam manj kot za 1%. Zbirni rezultat prvega četrtletja je pri železarnah 107% in vse tri železarne prekorajo načrtovano realizacijo. Med predelovalci sta Plamen — Kropa in Tovil — Ljubljana precej nad planom, 5% zaostaja Veriga, Žična pa nekaj več.

V medsebojnih dobavah bi morala Železarna Jesenice dobaviti v prvih treh mesecih 9.225 ton izdelkov, dobavili so 9.038 ton. Železarna Ravne je dobavila 5.759 ton in je daleč nad dinamiko dobav, predvideno za prve tri mesece. Železarna Štore bi morala dobaviti 3.150 ton, dobavili so 1.633 ton. Glavni zaostanek imajo pri dobavah Jesenicam.

Kot ste opazili, je bilo meseca marca nekaj več težav zaradi redukcije električne energije, sicer bi bili lahko rezultati dela, katere lahko ocenjujemo samo kot odlične, še za spoznanje boljši. Neke izrazite problematike ni bilo. Težave s pomanjkanjem sredstev zaradi prisotne nelikvidnosti gospodarskih organizacij pa že povzročajo in bodo še povzročale močnejše pri oskrbovanju. Upajmo, da ne bo večjih težav in da bodo proizvodni in poslovni uspehi v naših delovnih organizacijah in v Slovenskih železarnah še naprej tako ugodni, kot so bili v prvem četrtletju.

Milan Marolt, dipl. inž.

DRUŽBENI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA —

VAŽNA NOVOST V VARSTVU SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE

O družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine smo se dogovorili z ustavo. Skupščina občine Celje je v decembru lani imenovala za družbenega pravobranilca samoupravljanja občine Celje tovariša Rudija Peperka.

Vsakemu občanu delavcu, vsakemu človeku v naši družbi pomeni ta novost v dograjevanju samoupravnega sistema veliko. Ustavna opredelitev tega organa je v tem, da štiti samoupravne pravice delavcev in ostalih občanov; organizacij združenega dela in drugih organizacij ter družbeno lastnino. Skladno z določili ustave se organizacije združenega dela dolžne dajati družbenemu pravobranilcu samoupravljanja podatke, ki so pomembni za njegovo delo. In v čem je to delo? Utrjevanje samoupravne vloge in družbeno-ekonomskega položaja delovnega človeka. Pravobranilec ne štiti samo posameznika, temveč tudi asociacije, to je organizacije združenega dela, združenja. Vemo, da v praksi še vedno prihaja

do slabosti, nedoslednosti, do kršitev v samoupravljanju. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je tisti organ, ki ga bodo delavci seznanjali o različnih kršitvah samoupravljanja v podjetjih. Iskali bodo varstvo svojih samoupravnih pravic. Imamo torej družbeni organ, ki mora objektivno in nepristransko zaščititi samoupravne pravice, jih varovati, prav tako pa družbeno lastnino. Se pravi, da bo delo družbenega pravobranilca samoupravljanja uspešno le s sodelovanjem delavcev, kolektivov, samoupravnih interesnih skupnosti, političnih organizacij, ZSDL in drugih družbenih dejavnikov. V nasprotnem primeru pa bomo to ustavno novost in pridobitev težko uresničili v naši življenjski praksi. Ali z drugimi besedami, družbeni pravobranilec samoupravljanja bo svoje delo dobro in uspešno opravljal le v stalni povezavi z vsem oblikam družbenega življenja. Naslov: Družbeni pravobranilec samoupravljanja, Celje, Trg svobode 10/11.

Tovariši! Zadnji čas je, da nekaj storimo za zdravo okolje!

Dobili smo poslovno skupnost za jeklo

V sredo, 2. aprila, so v gospodarski zbornici v Ljubljani podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelovalcev in predelovalcev jekla. Podpisniki sporazuma so: Slovenske železarnice, združena podjetja Strojgradnje Ljubljana, združena elektrokovinska industrija (Iskra, Gorenje) Ljubljana, Agros, združena industrija kmetijskih strojev in opreme Zalec in tovarna avtomobilov Maribor. Ob svečanem podpisu je spregovoril generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik, čigar govor v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Osvobojeno in združeno delo postaja sila, ki bo v prihodnosti spodbujala in pospeševala gradnjo našega samoupravnega socializma. Današnji podpis samoupravnega sporazuma o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla je pomembni integracijski dosežek, saj bo odslej največji del kovinske sfere, ki predstavlja 35 odstotkov industrijskega potenciala, povezan v enotno poslovno družino.

POTEK V ZARODKU

Dolg je bil proces združevanja sredstev in dela v novo poslovno skupnost izdelave in predelave jekla. Ni naključje, da so pri tem pomembne vloge odigrale Slovenske železarnice in bile pobudnik ter gonilna sila. Slovenske železarnice so organizirano združeno delo, ki imajo z vsemi TOZD, delovnimi organizacijami in sestavljenimi organizacijami združenega dela s področja kovinske ter elektroindustrije SR Slovenije poslovno zvezo, skupno usodo in enoten interes. V tem je tudi razlog, da so že pred tremi leti posredovale zamisel o večji povezanosti ter medsebojni poslovni odvisnosti s predelovalci jekla.

Ideja o povezovanju grupacij cestnih ter železniških vozil, bele tehnike, strojogradnje ter jeklenih konstrukcij z združenim podjetjem Slovenske železarnice je bila prvič iznešena na sestanku, ki ga je v klubu poslancev dne 23. 6. 1972 sklical in vodil predsednik CK ZKS France Popit. Pol leta zatem je bil na sestanku v zgradbi CK ZKS, dne 21. 12. 1972, ki ga je prav tako vodil predsednik France Popit, posredovan takrat že jasno oblikovan predlog o ustanovitvi poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla, kateri do današnje končne izpeljanke ni pretrpel nobenih vsebinskih sprememb.

Iz tega se vidi, da se je zamisel o ustanavljanju poslovnih skupnosti s proizvajalci na eni in porabniki na drugi strani v slovenski črni metalurgiji ter kovinski industriji rodila že pred novo ustavo. Ustava je pozneje to kvaliteto vpeljala kot obvezen sistem odnosov v združenem delu.

Na žalost so druga tekoča dela — ustanavljanje TOZD, združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela, uveljavljanje ustavnih določil v prakso, prenašanje sredstev SR Slovenije na TOZD in druga opravila, zavrila postopek ustanavljanja poslovne skupnosti. Kljub prizadevanju iniciativnega odbora niti v roku do 31. 12. 1974, kot ga je aprila leta 1973 predpisal zakon o prenosu sredstev SR Slovenije na TOZD črne metalurgije ter kovinske industrije, poslovna skupnost ni bila ustanovljena. Najprej smo morali pol leta čakati na družbeni dogovor o načelih za

oblikovanje skupnosti in predelave jekla, ki je bil med partnerji: izvršnim svetom skupščine SR Slovenije, gospodarsko zbornico Slovenije in Slovenskimi železarnami končno 8. 11. 1974 podpisana. Zatem je sledil postopek izdelave predloga in sprejemanje dokumenta po TOZD, ovire za sklenitev samoupravnega sporazuma pa so bile predvsem bremena, ki bi jih morala s prenosom sredstev SR Slovenije v poslovne sklade pokrivati TOZD iz svojega dohodka. Šele tik pred podpisom smo končno dobili od republiškega sekretariata za finance zagotovilo o izdaji zakonskih predpisov, ki bodo TOZD na poslovni sklad, formiran iz prenešenih sredstev SR Slovenije, oprostili družbenih finančnih obveznosti.

OB ROJSTVU POSLOVNE SKUPNOSTI

Danes ustanovljena poslovna skupnost izdelovalcev in predelovalcev jekla zajema naslednje sestavljene organizacije združenega dela:

- Slovenske železarnice — združeno podjetje Ljubljana,
- Združena podjetja strojogradnje Ljubljana,
- Združeno podjetje elektrokovinske industrije Ljubljana,
- Agros — združena industrija kmetijskih strojev in opreme Zalec,
- Tovarna avtomobilov in motorjev Maribor.

Skupaj ta poslovna skupnost zajema 76.000 zaposlenih, leta 1974 pa so ustanovitelji imeli 27 milijard dinarjev celotnega dohodka in okrog 160 milijonov dolarjev izvoza. Razsežnosti nove poslovne skupnosti so torej izredno velike. Glavni namen za združitev petih največjih SOZD s področja proizvodnje in predelave jekla Slovenije pa je:

- pospeševanje s predelavo prilagojene proizvodnje jekla,
- strukturalno usklajevanje in plemenjenje izdelave ter predelave jekla,
- usklajevanje razvojnih programov železarstva s kovinsko ter elektroindustrijo,
- sklepanje skupnih poslov ter vzajemno nastopanje na domačem ter zunanjih tržiščih,
- usklajeno nastopanje pri vodenju enostavne in razširjene reprodukcije ustanoviteljev poslovne skupnosti.

S prenosom sredstev SR Slovenije na TOZD v skupni višini okrog 450 milijonov dinarjev in združevanjem teh za investiranje v črno metalurgijo, so ustanovitelji postali medsebojno materialno odvisni, z odločanjem pri uporabi teh sredstev pa pridobili neposreden vpliv na investicijsko politiko in razvoj črne metalurgije.

Prenešana sredstva, s katerimi bodo v poslovni skupnosti upravljali neposredno in prek delegacij v poslovnem odboru delavci TOZD, niso taka, da bi predstavljala obšuten delež pri naložbah v kapitalno intenzivni dejavnosti kot je črna metalurgija. To pa pomeni, da bo za širjenje proizvodnje jekla potrebno združevati dodatne lastne in druge finančne vire. Osnovna naloga, to je prilagajanje proizvodnje jekla s predelovalno kovinsko industrijo bo izredno težka. Poraba jekla je povsod v svetu eden od najpomembnejših indikatorjev ekonomskega razvoja; intenzivnost porabe jekla pa je proti višini družbenega produkta v določenem razmerju, ki je v Jugoslaviji s 175 kg nasproti 1000 kg na prebivalca v zastojanju. Drugače je to v Sloveniji.

SR Slovenija spada po proizvodnji in porabi jekla med razvite dežele. Leta 1974 so Slovenske železarnice dale 768.000 ton surovega jekla ali 445 kg na prebivalca, poraba pa je po nepopolnih podatkih znašala okrog 480 kg na prebivalca. Kljub, zlasti za jugoslovanske razmere visoki proizvodnji jekla, ta po količini in še manj po asortimentu ne zadošča republiškim potrebam. Le okrog polovico blagovne proizvodnje od 700.000 ton, kolikor so jo Slovenske železarnice dale leta 1974, ostane v Sloveniji. To pomeni, da morajo porabniki jekla iz naše republike nad polovico svojih potreb kriti iz železarn drugih republik in z uvozom. Vzrok takemu stanju je orientacija slovenske porabe na navadna jekla in usmerjenost proizvodnje na kvalitetna in žlahtna jekla. Rentabilni račun bo Slovenske železarnice tudi v prihodnje usmerjal na vrednejša jekla.

BOGATENJE PROIZVODNEGA PROGRAMA

Slovensko železarstvo se po zgodovini in pogojih sedanjega časa najlažje primerja z avstrijsko črno metalurgijo. Tam so se železarnice razvile v specializirane proizvajalce kakovostnih in žlahtnih jekel, za katere je domače tržišče preozko in zato Böhler in Schoeller-Bleckmann nad dve tretjini svojih izdelkov izvažata. Slovenske železarnice imajo širšo možnost prodaje doma, od stopnje rasti porabe kakovostnih jekel pa je odvisno, koliko svojega blaga bodo morale prodati na zunanja tržišča. Politika poslovne skupnosti bo z usmerjanjem investicijskih projektov morala biti usmerjena v to, da bo za izvoz šlo čimveč končnih izdelkov iz žlahtnih jekel, izvoz samega jekla pa le takrat, kadar bo to koristilo produktivnosti in kompletnosti asortimenta z blagovno menjavo.

Že leta 1973 so Slovenske železarnice v celotni jugoslovanski proizvodnji v posameznih vrstah surovega jekla imele naslednjo kakovostno udeležbo:

- navadnih jekel 2 odstotka,
- kvalitetnih jekel 27 odstotkov,
- žlahtnih jekel 76 odstotkov.

Nasprotno proizvodnji pa je struktura porabe jekla na Slovenskem. Poslovna skupnost bo odigrala svojo vlogo le, če se bo struktura porabe bogatila in sicer s tem, da se bo čim več doma izdelanega surovega jekla predelalo v končne visokovredne izdelke. Proizvodnja masovnih jekel je ekonomsko opravičljiva le v integriranih železarnah, zato reševanje slovenske industrije ni v siromašenju kakovostnega programa železarstva, temveč v bogatjenju njegove predelave.

Veliko smo pri tem že zamudili. Ob rojstvu naše poslovne skupnosti pa ni čas za objokovanje preteklosti, temveč za snovanje boljše prihodnosti. Smo v zadnjem letu petletnega obdobja družbenoekonomskega razvoja — 1971 do 1975. V tem letu moramo storiti čimveč za dosego zastavljenih ciljev, predvsem pa na smelem in realnem načrtovanju za naslednje petletno obdobje 1976 do 1980 ter na konceptu dolgoročnega razvoja. Družbeno načrtovanje, ki končno dobiva svoje konture in bo odslej postalo usmerjevalec samoupravne gradnje socializma, bo moralo biti kreativno prisotno tudi v naši novi poslovni skupnosti.

TRDEN ORGANIZEM OZDRAVI

Zaradi sedanjega nezavidljivega stanja jugoslovanskega in slovenskega gospodarstva, ne smemo izgubiti optimizma. Imamo zadosti ljudskih in materialnih potencialov, potrebno je le skrajno varčevanje, večji red in disciplina in uspeh pri naših stabilizacijskih prizadevanjih ne more izostati. Izvoz je ključ, ki zlasti slovenskemu gospodarstvu odpira vhod v zdravo poslovno prihodnost.

Sedanji položaj je resen. Lani je SR Slovenija imela 753 milijonov dolarjev zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Ta v letošnjem letu zaradi zastoja izvoza še raste. Zadnji čas je za spoznanje, da se moramo prešteti, stehitati bremena, jih pravično medsebojno razdeliti in kreniti na pot likvidnosti, obvladani inflaciji in dobri plačani bilanci. Trden organizem preboli tudi najtežje bolezni, le volja je potrebna. Nova poslovna skupnost bo morala na poti sanacije prevzeti vodilno pozicijo.

Slovenske železarnice za letošnje leto že načrtujejo 800.000 ton surovega jekla, to je količino, predvideno v petletnem družbenem planu. V naslednjem desetletju bodo dosegle in presegle milijon ton surovega jekla letno.

SLOVENSKE ŽELEZARNE K MILIJONU TON JEKLA

Pri pogledu v prihodnost je težko trditi, da že razpolagamo z realnim in gospodarsko utemeljenim konceptom razvoja črne metalurgije SFRJ. Z gotovostjo lahko računamo, da bo poraba jekla leta 1985 znašala okrog 7,5

(Nadaljevanje na 5. strani)

Napredek pri inovacijah

V PRVEM TRIMESEČJU 1975 SO INOVATORJI PREJELI 11.518,42 DIN ODSKODNIN

Že v prvem trimesečju se je na področju inventivne dejavnosti v OZD Železarna Store pokazal v odnosu na leto 1974 kar lep napredek. Saj je imela komisija za inventivno dejavnost tri seje, na katerih je obravnavala 21 predlogov in dokončno rešila devet.

Predsednik komisije dipl. ing. Ploštajner Hinko je 8. januarja 1975 sklical prvo sejo, kjer so bili obravnavani navedeni racionalizacijski predlogi.

»Prevaljanje gredic □ 45" s katerim je Seliga Vinko prihranil 58.727,95 din. Komisija mu je na osnovi ocene in ekonomskih izračunov priznala odškodnino v višini 910,91 din.

Za predlog »Skrajšani postopek sintranja električnih indukcijskih peči v livarni II« sta avtorja tovariš Salezina Franc in tovariš Selič Franc prejela odškodnino v višini 594,24 din kar je bilo izračunano na osnovi prihranka 17.616,00 din.

Tovariš Haler Ferdo je za predlog »valjanje raznih profilov na progi Ø 250" kjer je prihranil 152.855,88 din prejel 1.976,40 din odškodnine.

Na drugi seji 5. marca 1975 je komisija pregledala deset predlogov, od teh so bili trije dokončno ocenjeni in odškodnine izplačane. Za ostalih sedem pa je komisija določila podkomisije in posamezne strokovnjake, ki naj bi dali dokončno strokovno mnenje oziroma oceno.

Za predlog »Izboljšava končnih hidravličnih škarij na konti napravi« je tovariš Soštarič Srečko na osnovi enoletnega prihranka 58.080,00 prejel 901,20 din enkratne odškodnine.

Tovariš Zohar Vili in Urleb Anton sta z »Izboljšano metodo vgrajevanja plinskih šob pri obzidavi kupolnih peči v livarni I« prihranila 51.579,20 din. Za prvo leto sta prejela 805,69 din odškodnine. Avtorja racionalizacijskega predloga »Lepik in Lepaš« mase za popravilo el. peči, tovariš dr. ing. Sturbej Alojz in Korošec Ignac sta za prihranek

128.828,00 din v drugem letu dobila 1.436,97 din odškodnine. Med drugim je komisija razpravljala o nujnosti nastavitve analitika za inventivno dejavnost, katerega naloga bi bila delo na področju inovacij in patentov, organiziranje in širjenje te dejavnosti v OZD Železarne Store, sodelovanje z ostalimi slovenskimi železarnami. Na to mesto je bil sprejet ing. Gaberšek Jože dolgoletni član našega kolektiva, nazadnje zaposlen v livarni II kot tehnolog.

Na 9. redni seji, to je na tretji v tem letu, dne 26. marca 1975 je komisija obravnavala sedem predlogov. Trije koristni predlogi so evidentirani in jih bo komisija ocenila po enem letu koriščenja.

Za proučitev predloga za »Razkladanje in razbijanje kokila« je imenovana podkomisija, ki bo svoje strokovno mnenje podala na naslednji seji komisije za inovacije.

Za predlog »razkladanje grodlja« sta tov. Korošec Ignac in Kočar Slavko prejela na osnovi prihranka 1.081,92 din 177,847 din odškodnine, ki jo delita v razmerju 90:10. Prihranek je izračunan za tretje leto koriščenja, na osnovi podatkov finančne službe.

Tovariša Trafela Franc in Seliga Vinko sta za predlog »Valjanje specializiranih profilov« prejela, na osnovi prihranka 545.507,85 din v letu koriščenja 2.725,04 din.

Predlog »Valjanje predprofilov za polovne čevlje« se koristi že drugo leto in je tovariš Seliga Vinko na podlagi prihranka 78.006,28 din preverjenega in izračunanega v finančnem oddelku prejel 1.088,05 din odškodnine.

Tako so imenovani avtorji devetih koristnih predlogov in racionalizacij na raznih področjih proizvodnje v Železarni Store prihranili kolektivu 829.476,79 din in zato prejeli 11.518,42 din odškodnine.

Mlač Branko

Samoupravne novice

Čeprav do zaključka redakcije še niso znani točni rezultati javne razprave o vrsti pomembnih samoupravnih zadev, o katerih so razpravljale delovne skupine, je prav, da si osvežimo spomin.

Delovnim skupinam je bilo posredovano naslednje gradivo iz tako imenovanega 3. samoupravnega paketa:

— predlog organizacijske strukture Železarne Store;

— predlog samoupravnega sporazuma o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka v panogi črne in barvaste metalurgije;

— predlog samoupravnega sporazuma o izumih in tehničnih izboljšavah in

— osnutek pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj.

Glede na to, da so naše samoupravne delovne skupine kot oblika zbora delavcev pristojne za odločanje o vseh bistvenih samoupravnih zadevah, se v praksi

dostikrat srečujemo s problemom, katere so tiste bistvene stvari in kaj se prenaša na odločanje v delovne skupine, kaj pa se obravnava v okviru sistema informiranja v delovnih skupinah. Kar tiče bistvenih stvari, lahko rečemo, da mora tajništvo organov samoupravljanja zelo resno presojati skladno z internimi splošnimi akti, kaj se prenaša na odločanje zborov delovnih ljudi.

Za našo dosedanjo prakso lahko trdimo, da nismo pretiravali, čeprav se tu in tam sliši kakšen droben ožitek, češ, preveč je vsega. Končno je treba poudariti, da sta obveščanje in razvite samoupravne komunikacije eden izmed temeljnih pogojev, da delavci v združenem delu lahko ustvarjalno odločamo v celotnem spletu samoupravnih odnosov in v svojem političnem delovanju. O tem so jasno spregovorili prav slovenski sindikati na svojem 8. kongresu, pa tudi naša sindikalna konferenca ima jasno stališče.

Mitja Umnik

Dobili smo poslovno skupnost za jeklo

(Nadaljevanje s 4. strani)

do 8 milijonov ton, kar pomeni podvojitve potrošnje iz leta 1974.

V teh okvirih se bo moral gibanje tudi razvoj jugoslovanske črne metalurgije, ki za leto 1975 načrtuje 3 milijone ton surovega jekla. Ob upoštevanju izvoza in uvoza moramo do leta 1985 domačo proizvodnjo jekla povečati na okrog 7 milijonov ton. V tej količini je zajeta tudi okrog 1,1 milijona ton načrtovane proizvodnje jekla Slovenskih železarn.

V jugoslovanskem razvojnem konceptu količina in struktura predvidene proizvodnje jekla v SR Sloveniji nista sporni, odprto pa je še vrsto tehnoloških in razvojnih problemov. Ve se, da bo za lastno proizvodnjo surovega jekla prevladovala elektro metalurgija, v odvisnosti od svetovnega razvoja tehnologije direktne redukcije bogatih železovih rud pa bo odvisna usoda slovenske proizvodnje grodlja. Šele, ko bo direktna redukcija rud ali proizvodnja metaliziranih peletov dosegla ekonomsko rentabilnost in konkurenčno raven s proizvodnjo tekočega vložka in plavžev, bo možna odločitev za tehnološki postopek povečane proizvodnje jekla Slovenskih železarn. Pri tem bodo pomembne tudi potrebe in zahteve po čiščenju voda in ožračja, kar je pri proizvodnji elektro jekla enostavnejše. Eno je že jasno in sicer, da bodo Slovenske železarne poleg povečane lastne proizvodnje kvalitetnih in zlahtnih jekel, morale dobiti tudi okrog četrta milijona ton polizdelkov iz železarn z optimalnim klasičnim postopkom in ekonomsko primerno lokacijo izven Slovenije.

Objektivno lahko pričakujemo, da bodo Slovenske železarne leta 1985 pokrivalo okrog 70 od-

stotkov potreb SR Slovenije in da bodo z blagovno menjavo in samoupravno povezavo s trgovino lahko prevzele kompleksno oskrbovanje slovenskih porabnikov jekla.

Bilateralna in multinacionalna povezanost zlasti z državami SEV in deželami v razvoju, bo pri tem odigrala pomembno vlogo, ki jo združeni gotovo lažje odigramo. V blagovni menjavi se nam odpira možnost oskrbovanja s surovinami, zlasti bogato železovo rudo in železno gobo ter energijo ob sočasnem plasiranju končnih kovinskih izdelkov. Poslovni odbor, ki se bo po imenovanju delegacij konstituiral in začel z delom, ima v samoupravnem sporazumu odrejeno vlogo. Prvo bo moral zbrati podatke o stanju asortimentske proizvodnje in porabe jekla. Na osnovi tega pa izdelati zasnovo postopnega povečevanja deleža slovenskega in jugoslovanskega jekla v končnih izdelkih ustanoviteljev poslovne skupnosti.

Posebna naloga bo morala biti devizno izbilanciranje poslovne skupnosti, kar bo zvezano z znatnim postopnim povečevanjem izvoza. Poleg skupnega prizadevanja za izvozno spodbudne sisteme rešitve, bo morala poslovna skupnost oblikovati tudi notranjo poslovno politiko izvoza za izdelek, ki so na zunanjih tržiščih donosnejši, s tem da se bodo izvozna bremena razdelila na vse nosilce v vertikalnem tehnološkem postopku.

Pomembna vloga poslovnega odbora bo usklajevanje razvojnih programov in enotna politika ubrane ekspanzije proizvodnje. Od vzajemnosti in sloge znotraj poslovne skupnosti bosta odvisna ugled in uspeh, zato moramo ob njenem rojstvu prevzeti obveznosti, da jo bomo predvsem sami negovali.

Pri odlaganju bremena ne ravnajte tako! Prsti so v nevarnosti!

Tako pravilno vodimo breme preden ga odložimo

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

KRATEK PREGLED DELA

Po sprejetju samoupravnega sporazuma o uveljavitvi sindikalne liste 1975 (sprejel ga je delavski svet DO na svoji 6. seji), smo pristopili h konkretni uveljavitvi določil tega akta. Delavski svet TOZD in OSS so razpravljali o predlogih za izplačilo jubilejnih nagrad, regrese za letni dopust in za prehrano med delom ter sprejeli predlagani način pokrivanja obratovalnih stroškov bifejev in razlike med regresirano in polno penzijsko ceno za počitniške domove. Žal do zaključka redakcije še nismo prejeli zapisnikov vseh delavskih svetov in tudi ne sklepov odbora za kadrovske-socialne zadeve in družbeni standard, ki je o u-

veljavitvi omenjenih predlogov dokončno sklepal.

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OD je na 14. seji sklenil, da se s 1. aprilom 1975 končno uveljavijo nova razmerja med posameznimi rangi (gre za u skladitev odnosov med rangi, o čemer so razpravljali delavski svet TOZD že koncem lanskega leta).

EKONOMSKI-GOSPODARSKI ODBOR je na svoji redni seji, 10. aprila 1975, med drugim razpravljal tudi o inovacijah in sklenil izplačati nekaj odškodnin predlagateljem racionalizatorskih predlogov. Več o tej dejavnosti je zapisano v posebnem stavku.

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OD

15. seja, 31. marca 1975

1. Odbor je potrdil sklepe 14. seje.

2. Sklenil je, da se za mesec marec obračuna na račun variabilnega dela OD enotna akontacija v višini 6%.

Skupaj z osnovnim dodatkom, ki znaša 4%, se bodo po tem predlogu osebni dohodki, obračunani po obračunskih postavkah povečali za 10%. Povprečni OD bo znašal 3.370 din in bo nekoliko nižji kot v januarju in višji kot v februarju.

3. Potrdil je obračun stimulativnih dodatkov za mesec januar in pri tem sklenil, da se od 1. 3. 1975 dalje pri kriteriju »dinamika odpreme« črta komerciala, vključi pa promet.

4. Potrdil je nov kvocient (interval) za določitev vrednosti posameznih rangov ob upoštevanju

naslednjih pogojev — najnižje število točk III. rang v višini 210 točk, najvišje število točk XXX. rang v višini 900 točk; delovno mesto direktor se enako kot dosedaj ovrednoti izven kategorije in se ocena ne spremeni — in sicer

$$i = \sqrt[27]{\frac{900}{210}} = 1,05537$$

Usklajeni odnosi med rangi po tem predlogu se pri obračunu OD uveljavijo s 1. 4. 1975.

5. Seznanil se je z informacijo o odbitkih zaradi manjkajoče izobrazbe in pri tem sklenil, da člani do prihodnje seje to proučijo in pripravijo morebitne pripombe.

6. Odbor predlaga, da se predlog kriterijev za ugotavljanje variabilnega dela OD za leto 1975 posreduje v obravnavo delavskim svetom TOZD.

DELA SVET TOZD PROIZVODNJE 114. PANOG

17. seja, 1. aprila 1975

1. DS je potrdil sklepe 16. seje in ugotovil, da so na tej seji neopravičeno izostali: Vlado Bogdanovič, Vlado Plahuta, Marko Lukaček in Ljubo Stojanovič, tov. Zdenka Boršič pa ni več član DS, ker je odšla iz TOZD.

2. a) Seznanil se je s predlogi za konkretno uveljavitev določil sindikalne liste 1975 in njihovo obrazložitev, in sicer:

— s predlogom za izplačilo jubilejnih nagrad,

— z informacijo o odpravninah ob odhodu v pokoj,

— s predlogom regresov za letni dopust,

— s predlogom regresov za prehrano med delom.

b) Strinjal se je s predlogom pokrivanja obratovalnih stroškov bifejev (režijski stroški, osebni dohodki, amortizacija in akumulacija za sklad skupne porabe). Stroški se na posamezne TOZD razdelijo sorazmerno s številom zaposlenih.

c) O načinu pokrivanja razlike med regresirano in polno

penzijsko ceno za počitniške domove se DS ni izjasnil iz razloga, ker je prišlo do nesoglasja med stališči OO sindikata TOZD in svetom sindikata DO — na podlagi stališča OO sindikata TOZD je bilo sprejeto regresiranje počitniških domov po regresivni lestvici, zato DS predloga regresiranja za vse člane kolektiva enako, ni mogel podpreti.

Nato je sklenil, da sindikat pripravi glede tega enotno stališče in ga posreduje DS do 5. aprila, nakar se bo DS 7. aprila ponovno sestal.

5. Strinjal se je s spremembo akordnega pravilnika za jeklarstvo II — sprememba člena 4 in obračunskih faktorjev.

4. Odobril je napredovanje tov. Korošec Ignaca na delovno mesto »asistent proizvodnje« v jeklarni I, XX. rang.

5. Na predlog vodstva TOZD je v komisijo za medsebojna razmerja v TOZD proizvodnja 114. panoge imenoval tov. Arčan Janka iz valjarne II. Komisija MRZD je namreč zaradi odhoda tov. Slatinšek Martina v JLA ostala brez enega člana.

DELA SVET TOZD PROIZVODNJE 114. PANOG

Nadaljevanje 17. seje, 7. aprila 1975

1. DS je potrdil sklepe 17. seje z dne 1. aprila 1975 s tem, da se je na podlagi stališča sindikata izjasnil tudi glede načina pokrivanja razlike med regresirano in polno penzijsko ceno za počitniške domove in soglašal, da se ta razlika krije najprej iz eventualne pozitivne razlike med dejansko izplačanim in dovoljenim regresom za letni dopust, ostanek pa pokrivajo TOZD iz svojih sredstev sorazmerno s številom zaposlenih.

2. Seznanil se je s proizvodnimi rezultati TOZD proizvodnja 114 panoge v prvem kvartalu letos in ugotovil, da so bili dokaj ugodni, vendar smatra, da bi kljub temu, da gospodarski načrt za leto 1975 še ni sprejet, bilo potrebno TOZD posredovati nekaka finančna vodila, ki bi služila za ugotavljanje finančnih dosegov po obratih.

Ob tej priložnosti je DS še sklenil, da se čimprej pojasni razlika 100 t pri valjanih proizvodih (inventurni popis z dne 31. 12. 1974).

5. Sprejel je poročilo vodje delegacije za zbor združenega dela občinske skupščine Celje s pripombo, da koordinacijski od-

bor v TOZD posveti več pozornosti tudi delu te delegacije, predvsem v smislu spremljanja dela, zbiranja stališč, obveščanja itd.

4. Strinjal se je s spremembo internega pravilnika o določanju in obračunavanju skupinskih akordov v valjarni II, kjer se spremeni startna osnova in akordna postavka s tem, da na prihodnji seji pristojna služba poroča o:

— povprečnem akordu v TOZD proizvodnja 117. panoge in ostalih izplačilih iz naslova akordov in o

— maksimalnem izplačilu individualnih akordov.

5. Sklenil, da pristopimo k samoupravnemu sporazumu o sanaciji doma tehniških šol v Ljubljani.

6. Ugotovil je, da so delovni ljudje v TOZD proizvodnja 114. panoge v času od 17. februarja do 18. marca 1975 po samoupravnih delovnih skupinah obravnavali osnutek pravilnika o odgovornosti delavcev v DO Železarne Štore, dali nanj pripombe in imenovali delegate za uskladitev teh pripomb na nivoju OD.

DS ugotavlja, da je bil usklajevalni postopek izveden in da so vse samoupravne delovne skupine osnutek pravilnika sprejele.

DELA SVET TOZD PROIZVODNJE 117. PANOG

19. seja, 5. aprila 1975

1. DS je potrdil sklepe 18. seje.

2. Sprejel je operativni plan za april 1975.

3. DS je dal soglasje, da naša OD pristopi k samoupravnemu sporazumu za financiranje novega peskokopa oziroma separacije v »Termitu«, Domžale — podpisnik: Slovenske železarne.

4. Strinjal se je s predlogom za nabavo nove 16 t indukcijske peči za livarno I in priporočil DS DO, da odobri nabavo te peči.

5. a) Seznanil se je s predlogi za konkretno uveljavitev določil sindikalne liste in njihovo ustno obrazložitev, in sicer:

— s predlogom za izplačilo jubilejnih nagrad,

— z informacijo o odpravninah ob odhodu v pokoj,

— s predlogom regresov za letni dopust,

— s predlogom regresov za prehrano med delom.

Ob tem je pripomnil, da je cena toplega obroka 13,45 din z ozirom na dosedanje kvaliteto previsoka. Zato zahteva bolj podrobno specifikacijo stroškov.

b) Strinjal se je s predlogom pokrivanja obratovalnih stroškov bifejev (režijski stroški, osebni dohodki, amortizacija in akumulacija za sklad skupne porabe). Stroški se naj delijo po TOZD z ozirom na število bifejev in odpiralni čas, ne pa sorazmerno s številom zaposlenih.

c) DS je razpravljalo o predlogu regresiranja penzijskih cen na Rabu in Svetini.

Glede načina pokrivanja razlike med regresirano in polno penzijsko ceno za počitniške domove pa je sklenil, da se ta

razlika krije najprej iz eventualne pozitivne razlike med dejansko izplačanim in dovoljenim regresom za letni dopust, ostanek pa pokrivajo TOZD iz svojih sredstev sorazmerno s številom zaposlenih.

6. Strinjal se je s spremembo pravilnika za stimulativno nagradjevanje talilniške posadke in posadke pri konti napravi. Sprememba velja za nagradjevanje po količini dela, medtem ko za kvaliteto dela ostane v veljavi pravilnik z dne 28. 3. 1970. Gornja stimulacija velja od količine 90% pretaljenega vložka (100% je dinamični plan). Vrednost točke/t pa se računa od tistih ton, ki so preko 90% dinamičnega plana, število točk/t pa se določi v okviru sedanje predlagane vrednosti.

7. Odobril je pogodbeno delo za zunanje sodelavce iz valjarni odjemalcev naših valjev.

8. Ugotovil je, da so delovni ljudje v TOZD proizvodnja 117. panoge v času od 17. februarja do 18. marca 1975 po samoupravnih delovnih skupinah obravnavali osnutek pravilnika o odgovornosti delavcev v DO Železarne Štore, dali nanj pripombe in imenovali delegate za uskladitev teh pripomb na nivoju DO. DS ugotavlja, da je bil usklajevalni postopek izveden in da so vse samoupravne delovne skupine osnutek pravilnika sprejele.

9. Sklenil je, da naša DO pristopi k samoupravnemu sporazumu o sanaciji doma tehniških šol v Ljubljani s pogojem, da TOZD proizvodnja 117. panoge dobi tisto število srednjetehtičnih kadrov, ki je v srednjeročnem planu predvideno.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

DELA SVET ORGANIZACIJE SKUPNIH SLUŽB

11. seja, 9. aprila 1975

1. Delavski svet je pregledal sklepe zadnje seje in pri tem ugotovil, da sta sklepa v zvezi s predlogi za spremembo v medsebojno razmerje neveljavna, ker je predlagatelj pri predlogu kršil določila statuta DO o pristojnosti samoupravnih organov.

Ob tem je DS priporočil dosledno upoštevanje določil samoupravnih aktov.

2. V zvezi s sklepom št. 8 zadnje seje se je delavski svet seznanil z ugovorom sodelavcev iz TOU in pri tem sklenil:

— kadrovsko-spolni sektor naj čimprej pripravi podatke o službah in oddelkih v OSS in sicer o številu sodelavcev v posamezni službi oziroma oddelku in, v katero samoupravno delovno skupino so uvrščeni;

— TOU naj na osnovi teh podatkov pripravi predlog vključitve vseh sodelavcev iz OSS v samoupravne delovne skupine.

3. Delavski svet je odobril napredovanje tovariša Petra Koštomaja z delovnega mesta »specialni konstruktor« na delovno mesto »projektant«, ki je uvrščeno v XXII. rang.

4. Delavski svet se je seznanil s predlogom komisije za MRZD v OSS za sprejem v medsebojno razmerje in razporeditev na ustrezno delovno mesto tov. Smukavec Franca, dipl. inž. in sklenil, da naj kadrovsko-spolni sektor pripravi predlog, na katero delovno mesto naj se omenjeni kandidat razporedi. Delavski svet pa se s predlaganim sprejemom načeloma strinja.

5. Delavski svet se strinja s predlogi za:

— izplačilo jubilejnih nagrad,
— izplačilo regresov za letni dopust,

— regresiranje prehrane med delom in

— za regresiranje penzijskih cen na Rabu.

Nadalje delavski svet soglaša s predlogom za:

— pokrivanje obratovalnih stroškov v bifejih,

— način pokrivanja razlike med regresirano in polno penzijsko ceno na Rabu in Svetini.

Delavski svet se je seznanil z informacijo o odpravninah ob odhodu v pokoj.

6. Ob obravnavi predlogov za konkretno uveljavitev sindikalne liste je delavski svet podal naslednje pripombe:

— družbenopolitične organizacije naj razmišljajo o možnostih podeljevanja različnih priznanj in nagrad predlaganim sodelavcem tudi ob različnih drugih svečanostih;

— v predlog cen za počitniški dom na Rabu naj se vnese tudi cena za prehrano za člane kolektiva, ki bi želeli jesti v našem domu, stanovali pa bi drugje. Ta cena naj bi bila seveda ustrezno nižja od cene celotnega penziona, priznana pa bi bila za največ 10 dni.

7. Razpravljali so o poteku razprave o pravilniku o odgovornosti delavcev v DO Železarni Store in ugotovili, da je doslej od 14 razpravljalo le 6 samoupravnih delovnih skupin iz OSS. Sklenili so, da je potrebno ponovno opozoriti vodje delovnih skupin, ki z razpravami zamujajo.

8. Sklenil je, da se pristopi k samoupravnemu sporazumu o sanaciji doma tehniških šol v Ljubljani.

EKONOMSKO-GOSPODARSKI ODBOR

18. seja, 10. aprila 1975

1. Odbor je potrdil sklepe 17. seje in pri tem ugotovil, da so bili neopravičeno odsotni Povalj Jože, Vrhovšek Franc in Štanter Rudi.

2. Sprejel je operativni plan za april in dodatno odobril 45 nadur za komercialni sektor in 16 nadur za TOZD 114.

3. Seznanil se je z rezultati poslovanja za mesec februar.

4. Seznanil se je s poročilom komercialnega sektorja in ugotovil, da se izvoz zmanjšuje. Zaradi tega je sklenil, da je potrebno paziti pri nabavi iz uvoza, v primeru kritičnega finančnega stanja pa proučiti možnost pomoči interne banke.

5. Sklenil je, naj sektor za novogradnje do naslednje seje pripravi poročilo, kaj je narejenega v zvezi s skladiščem nabave in skladiščem ulitkov. V prihodnje naj omenjeni sektor vsak mesec odbor obvešča o sanaciji tega problema.

6. Potrdil je predloge komisije za racionalizacije, in sicer:

— tov. Korošec Ignacu se za 3. leto koriščenja predloga »razkladanje gradljev« na osnovi prihranka 117.847 din izplača odškodnina 1.081,92 din;

— tov. Trafela Francu in Šeliga Vinku se za 2. leto koriščenja predloga »valjanje specialnih profilov« na osnovi prihranka, ki znaša 345.507,83 din izplača odškodnina 2.725,04 din, ki si jo predlagatelja delita v razmerju 50 : 50;

— tov. Šeliga Vinku se za 2. leto koriščenja predloga »valjanje predprofilov za polove čevlje« na podlagi izračunanega prihranka 78.006,28 din izplača odškodnina 1.088,05 din.

7. Odbor je odobril predlagane odpise negativnih razlik, in sicer:

— zaključek št. 95 od firme Avtomontaža v znesku DM 238 oziroma 1.668,20 din;

— zaključek št. 117 od firme Avtomontaža v znesku DM 721 oziroma 5.053,65 din;

— zaključek št. 194 od firme Avtomontaža v znesku DM 46,90 oziroma 328,75 din;

— zaključek št. 758 od firme Avtomontaža v znesku DM 79,50 oziroma 557,25 din;

— zaključek št. 118 od firme Avtomontaža v znesku DM 245,40 oziroma 1.720,05 din;

— zaključek št. 350 od firme Danieli Buttrio v znesku Lit 257.000 oziroma 6.090,90 din.

8. Odobril je inozemsko prakso v ZSSR Gobec Jožetu, strokovno ekskurzijo na Hannoverski sejem tov. Bevc Francu in službeno potovanje inž. Senčič Srečku v Svico in Francijo.

9. Naknadno je odobril tov. Žohar Karlu in tov. Primc Petru še štiri dnevne prakse pri firmi Hartmann — Braun.

10. Odbor je odobril kadrovsko-spolnemu sektorju 500 nadur, za izredna dela, ki se ne dajejo opraviti v rednem delovnem času.

11. Seznanil se je z ukrepi vodje oddelka za varstvo pri delu, jih v celoti podprl in s tem v zvezi opozoril na problem križanja kablov in cevi na levem bregu Voglajne pri energetske

mostu. Sklenil je, da sektor za novogradnje o sanaciji tega problema poroča na naslednji seji.

Odbor je tudi sicer izrazil vso podporo službi varstva pri delu in pri tem opozoril, da bi morali vsi odgovorni bolj zavzeto ukrepati na tem področju v smislu preventive in da tako pravočasno preprečijo zadnji ukrep službe varstva pri delu npr. prepoved obratovanja.

12. Odbor je izrazil željo po temeljitejši informaciji o poteku izgradnje tovarne traktorjev na prihodnji seji. Prav zato je tudi odložil do prihodnje seje razpravo o službenem potovanju k firmi Fiat.

Tajništvo organov
upravljanja

IZ DELOVNIH SKUPIN

Z razpravo po samoupravnih delovnih skupinah zopet zamujamo: rok za sprejem pravilnika o odgovornosti delavcev v združenem delu je že davno potekel, pa so le v TOZD družbena prehrana in gostinstvo in TOZD Energetika o predlogu razpravljale vse samoupravne delovne skupine. Ob podrobnejšem pregledu pridemo med drugim tudi do naslednje zanimive ugotovitve: v jeklarni I so delovne skupine počivale kar nekaj mesecev, saj že od obravnave gospodarskega načrta za leto 1975 »molčijo«. Vsi štirje vodje samoupravnih delovnih skupin v tem času niso sklicali niti enega sestanka.

TRETJI SAMOUPRAVNI PAKET so delovne skupine prejele v začetku tega meseca. Najpomembnejši akt iz tega paketa je vsekakor samoupravni sporazum o ugotavljanju in delitvi dohodka v črni in barvasti metalurgiji Slovenije, saj prinaša vrsto novosti na tem področju.

Drugi sporazum ureja izume in tehnične izboljšave in predstavlja enoten akt za vse OZD Slovenskih železarn, sicer pa je tu še osnutek pravilnika o urejanju stanovanjskih razmerij delavcev v Železarni Store in informativni predlog mikroorganizacije.

In kako poteka razprava? Žal zopet zamujamo. Do zaključka redakcije (in do izteka roka za sprejem enega izmed obravnavanih predlogov) se je sestalo le 52 od skupno 126 samoupravnih delovnih skupin.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Tu je opazna večja aktivnost skupin, saj je vprašanj iz meseca v mesec več. Ugotavljamo, da bi na pretežni del postavljenih vprašanj lahko in morala odgovoriti obratovodstvo — žal temu ni tako.

Pri pisemenih odgovorih najdlje zamuja kadrovsko-spolni sektor, sledi pa mu vodstvo TOZD družbena prehrana in gostinstvo, ki bi moralo odgovoriti na vrsto »standardnih« pripomb v zvezi z malico. čič-ko

Valjar-učenec pri praktičnem delu .

K A M V Š O L O ?

V današnji številki »Storskega železarja« objavljamo razpis štipendij za redno šolanje na vseh stopnjah šol z željo, da bi otroci naših delavcev prebirajoč te vrstice, imeli lažjo odločitev pri izbiri poklica kot tudi vrsto šolanja.

Informacija pa ne velja samo za tiste, ki prejemajo »Železarja«, temveč tudi vsem tistim, ki bodo preko prijateljev in znancev seznanjeni z vsebino razpisa štipendij.

Poleg razpisa štipendij in pogojev za pridobitev štipendije želimo s tem člankom širše seznaniti kandidate o šolanju, štipendiranju in zaposlitvi po končanem šolanju oziroma študiju.

Železarna Store je s svojo več kot 120-letno železarsko tradicijo, s svojimi livarskimi in jeklarskimi proizvodi znana po vsej Jugoslaviji pa tudi daleč preko meja Jugoslavije. Da bi to tradicijo nadaljevali in dosegali še večje delovne uspehe, vloga DO Železarna Store v pridobivanju in usposabljanju strokovnih kadrov precejšnja finančna sredstva.

Ta sredstva vlagamo v dve osnovni obliki izobraževanja:

1. izobraževanje že zaposlenih na delovnem mestu in ob delu v podjetju in izven podjetja,

2. štipendiranje strokovnih kadrov za potrebe redne in razširjene reprodukcije ter za naš perspektivni razvoj.

KJE SE BOM ŠOLAL-a PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI OZIROMA PO KONČANI SREDNJI ŠOLI?

Ne bo se ti težko odločiti! Potrebno je le, da pazljivo prebereš vse vrstice tega članka!

Da bi zadostili potrebam po strokovnih kadrih v proizvodnih obratih, vzdrževanju ter strokovnih službah podeljujemo za šolsko leto 1975-76 štipendije absolventom osnovnih šol in absolventom srednjih šol, za šolanje na naslednjih šolah:

Za šolanje v Šolskem kovinarskem in metalurškem centru v Storah za poklice: ključavničar, kovinostrugar, rezkalec, kovač, orodjar, brusilec.

Šolanje traja tri leta. V tem času si učenec pridobi strokovno teoretična znanja za samostojno opravljanje poklica v Železarni Store. Po zaključenem šolanju

mu je zagotovljeno delovno mesto v eni izmed temeljnih organizacij združenega dela, predvsem pa v vzdrževanju in mehaniški obdelavi. Cestokrat pa je s tem poklicem razporejen za neposredno vzdrževanje in nadzor naprav in postrojenj. V tretjem letu šolanja pa je dana možnost neposredne prakse v podjetju.

Na Elektrogospodarskem šolskem centru v Mariboru pa se šolajo kadri za poklic obratovni električar in elektromehaničar. Tudi tu poteka šolanje tri leta. V času šolanja po končanem II. letniku teorije v Mariboru nadaljujejo praktično usposabljanje v Železarni Store. S takšnim načinom šolanja si učenci pridobijo že v času šolanja potrebna znanja v delovni organizaciji, v kateri se bodo zaposlili. Po zaključenem praktičnem delu v naši delovni organizaciji, nadaljujejo teoretični del šolanja v EGSC v Mariboru, kjer opravijo tudi zaključni izpit.

Gradbeni šolski center v Ljubljani usposablja in izobražuje strokovne kadre za poklic vodovodni inštalater in inštalater centralne kurjave. Šolanje traja tri leta in sicer periodični pouk. Učenec bo torej v času šolanja obiskoval teoretični pouk v Ljubljani, praktični del pa poteka v naši DO Železarni Store. Po zaključku šolanja je učenec razporejen na delovna mesta v TOZD vzdrževanje in TOZD energetika kot monter in vzdrževalec vodovodnih, toplovodnih, centralnih in plinskih napeljav. Vse pogosteje pa se z modernizacijo naših obratov srečuje s sistemi regulacij in pogonov, hidravliki in pnevmatiko, kjer osvoja znanja potrebna za uspešno delo tudi na tem področju.

Poklicna šola lesne stroke v Skofji Loki je šola, v katero vključuje naše podjetje učence v uk za poklic modelni mizar. Šolanje traja tri leta in je periodičnega sistema. Prav tako kot smo navedli primer šolanja na GSC v Ljubljani.

Po končanem šolanju se učenec razporedi na delovno mesto v modelni mizar, kjer oblikuje iz različnih vrst lesa lesene modele, kateri se uporabljajo v livarni za izdelavo kalupov. Modelni mizar si v času uka predvsem pa v delovni praksi pridobi znanja tudi za izdelavo stavbnega in drugega pohištva.

V šolskem centru Tovarne avtomobilov in motorjev v Mariboru se šolajo naši učenci v triletni šoli za poklic elektro-avto-geni varilec. Poklic je zelo zanimiv in hkrati zahteven, saj mora varilec pri svojem delu uporabiti vse svoje znanje in sposobnosti. Dela, na katerih dela varilec, so predvsem: varjenje vseh vrst jeklenih konstrukcij in naprav ter vse vrste remontnih varjenj na napravah in postrojenjih v podjetju. Poleg navedenega varilec sodeluje pri izdelavi in montaži vseh vrst vodovodnih in plinskih napeljav.

Poklicna šola gostinske stroke v Celju bo v letošnjem letu sprejela tudi učence za potrebe našega podjetja za šolanje za poklic natakhar in kuhar. Šola je periodičnega sistema. Učenec si

pridobiva znanje v šoli in v naši delovni organizaciji. V naši DO imamo TOZD družbeno prehrano in gostinstvo. Tako bo učenec v tej TOZD v učnem obdobju spoznal delo v kuhinji pri pripravi hrane za naše delavce, delitev hrane in priprave raznih zakusk ob svečanih priložnostih. V počitniških domovih na otoku Rabu in na Svetini pa delom v teh domovih.

POSEBNA MOŽNOST JE V ŽELEZARNI STORE DANA VSEM TISTIM UČENCEM, KI NISO USPELI ZAKLJUCITI OSEMLETKE imajo za zaključenih uspešno šest ali sedem razredov osnovne šole ter zaključeno osnovno šolsko obveznost. Vsi ti učenci se šolajo v 2-letnem poklicnem šolanju na SKIMC v Storah, kjer si pridobijo poklice strojnega kaluparja, valjavca, talilca in jedrarja. Delovna mesta teh delavcev po končanem šolanju so v obratih livarn, valjarn ter jeklarne in playža. Učenci v dvoletnem šolanju obiskujejo teoretični pouk v SKIMC Store, praktični del pa v delavnicah in obratih, kjer bodo tudi po končanem šolanju delali. Poklici so zanimivi saj delavci sodelujejo pri pripravi in izdelavi različnih odlikov in oblikovanj ter preoblikovanja materialov.

Pogoji za vpis oziroma za pridobitev štipendije:

- a) na poklicnih šolah
 - uspešno končana osnovna šola — osemletka,
 - zdravstveno sposoben,
 - veselje do poklica, za katerega se je odločil;
- b) za 2-letno šolanje
 - uspešno zaključeni šesti ali sedmi razred osnovne šole (zaključena osnovno šolska obveznost),
 - zdravstveno sposoben,
 - veselje do poklica, za katerega se je odločil.

KATERE DOKUMENTE MORA UČENEC PREDLOŽITI ŽELEZARNI STORE, KO SE BO ODLOČIL ZA ŠOLANJE NA POKLICNIH ŠOLAH ZA POTREBE ŽELEZARNE STORE?

1. spričevalo o zaključenem razredu osnovne šole — osmi razred oziroma šesti ali sedmi razred,
2. rojstni list,
3. obrazec 1.65 — prošnja za štipendijo (dobi se v knjigarni),
4. potrdilo o premoženjskem stanju staršev (dobi se na občini),

V procesu valjanja

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Na predlog kadrovske-spolšnega sektorja je odbor za kadrovske socialne zadeve in družbeni standard sprejel sklep o razpisu štipendij za šolsko leto 1975/76. Razpisujejo se naslednje štipendije:

1. Na visokih šolah

dipl. sociolog	1 štipendija
dipl. ekonomist	4 štipendije
dipl. inženir metalurgije	4 štipendije
dipl. inženir strojništva — tehnolog	2 štipendiji

2. Na višjih šolah

ekonomist	2 štipendiji
strojni inženir — tehnolog	4 štipendije

3. Na srednjih šolah

strojni tehnik	2 štipendiji
kemijski tehnik	1 štipendija
elektrotehnik, jaki tok	2 štipendiji
ekonomski tehnik	5 štipendij
upravno administrativni tehnik	2 štipendiji
metalurški tehnik	4 štipendije

4. Na triletnih poklicnih šolah

ključavničar	35 štipendij
kovinostrugar	29 štipendij
rezkalec	8 štipendij
orodjar	11 štipendij
vodovodni instalater	9 štipendij
elektro- in plamenski varilec	14 štipendij
brusilec	2 štipendiji
klepar	2 štipendiji
kovač	1 štipendija
modelni mizar	4 štipendije
obratni električar	15 štipendij
elektromehaničar	10 štipendij
finomehnik	1 štipendija
kuhar	3 štipendije
natakhar	5 štipendije

5. Na dveletnih poklicnih šolah

strojni kalupar	20 štipendij
valjavce	50 štipendij
talilce	10 štipendij
jedrar	2 štipendiji

Interesenti naj se za podrobnejše informacije obrnejo na kadrovske-spolšni sektor, oddelek za izobraževanje.

K A M V Š O L O ?

5. potrdilo o zdravstvenem stanju (potrdilo izda zdravnik v Štorah),

6. kratek življenjepis,

7. državni kolek za 2.00 din.

Vse navedene dokumente bo Železarna Štore nato odstopila šoli, za katero se je učenec odločil.

Za šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah štipendira Železarna Štore za potrebe tako proizvodnih kot vzdrževalnih obratov kot za strokovne službe.

Šolanje na srednjih šolah poteka v glavnem v Celju, le za poklic metalurškega tehnika in elektrotehnika v Ljubljani na tehnični šoli. Kadri s končano srednjo šolo so vključeni v delo na vseh področjih dejavnosti podjetja od proizvodnje, vzdrževanja in poslovanja, kot tehnologji, asistenti, referenti, vodje oddelkov ipd.

Pogoji za pridobitev štipendije na srednjih šolah:

1. uspešno končana osemletka (najmanj dober uspeh),
2. zdravstveno sposoben,
3. veselje do poklica, za katerega se je odločil.

Študij na višjih in visokih šolah:

Ta študij poteka na višjih in visokih šolah v Ljubljani, Mariboru in v Kranju, traja pa dve oziroma štiri leta ob zelo intenzivnem študiju štipendista. Po končanem študiju je štipendist najprej pripravnik nato pa zaposlen na delovna mesta po zahtevnosti stopnje izobrazbe in strokovne usposobljenosti in znanja kandidata ter potreb delovne organizacije.

Štipendisti srednjih, višjih in visokih šol so v času šolskih počitnic dolžni opraviti enomesečno prakso v podjetju.

Pogoji za pridobitev štipendije na višjih in visokih šolah:

1. uspešno končana srednja šola (najmanj dober uspeh),
2. zdravstveno sposoben,
3. veselje do poklica, za katerega se je odločil.

DOKUMENTI, KATERE MORA PROSILEC ZA ŠTIPENDIJO PREDLOŽITI ŽELEZARNI ŠTORE

— zadnje šolsko spričevalo ali indeks oziroma frekventacijsko potrdilo,

— izpolnjen obrazec 1,65,

— potrdilo o premoženjskem stanju staršev,

— kratek življenjepis,

— potrdilo o vpisu v šolo oziroma sprejemu na šolo.

POSEBNO OPOZORILO!

Vsi kandidati oziroma prosilci štipendij morajo zahtevane dokumente za vse navedene stopnje šol predložiti do 10. julija 1975 v kadrovskem sektorju Železarne Štore.

Prednost pri podelitvi štipendij imajo otroci staršev zaposlenih v Železarni Štore, otroci borcev

NOB in tisti z boljšim učnim uspehom, če se je prijavi več kandidatov, kot je razpisano za določeno štipendijo. O podelitvi odloča odbor za kadrovsko-socialne zadeve in družbeni standard.

ŠTIPENDIJE IN ŠTIPENDIJSKA POLITIKA

V Sloveniji je bil sprejet v letu 1974 samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov. Ta samoupravni sporazum enotno obravnava in določa kriterije za podelitev štipendije, kot tudi višino štipendije.

Na osnovi tega samoupravnega sporazuma so pri občinskih skupščinah formirani skladi za štipendiranje, v katere po tem sporazumu delovne in druge organizacije vlagajo finančna sredstva v višini 0,5% od doseženih bruto osebnih dohodkov. Ta sredstva so namenjena za štipendiranje tistih kadrov, ki si ne morejo pridobiti štipendije v delovnih organizacijah in za kritje razlik med višino kadrovskih štipendij in višino življenjskih stroškov študirajočega, ki za leto 1975 znašajo za višje in visokošolce 1.650 din, za srednješolce pa 1.550 din.

Pri določanju višine razlike

pa se upoštevajo tudi 50% povprečje OD na člana družine in otroški dodatek, če ga prosilec prejema.

Kako pa štipendira Železarna Štore?

Ker je železarna podpisnik družbenega dogovora o štipendiranju učencev in študentov velja za isto kriteriji kot jih ta sporazum določa.

Pa povejmo konkretno! Železarna Štore štipendistom izplačuje štipendije po doseženem učnem oziroma študijskem uspehu, ki ga je štipendist dosegel v času šolanja — študija.

Poleg navedenih višin štipen-

Tako znaša višina štipendije za učence v letu 1975:

(vrednost točke 1,25)

za zadosten uspeh	550 točk ali 440 din
za dober uspeh	400 točk ali 500 din
za prav dober uspeh	450 točk ali 560 din
za odličen uspeh	500 točk ali 620 din

Višina štipendij za višje in visoke šole v letu 1975:

ocena 6,0—6,5 ali 2,0—2,4	450 točk ali 560 din
6,6—7,2 ali 2,5—2,9	500 točk ali 620 din
7,3—7,9 ali 3,0—3,4	570 točk ali 710 din
8,0—8,6 ali 3,5—3,9	650 točk ali 810 din
8,7—9,3 ali 4,0—4,4	750 točk ali 940 din
9,4—10,0 ali 4,5—5,0	850 točk ali 1.060 din

OB DELU SE UČIMO

Posebno skrb posvečamo izobraževanju in vzgoji učencev v gospodarstvu — bodočim valjarjem.

Pred dvema letoma je kot rezultat pravilne politike dana odločitev pritegniti v uk in ustanovitiv oddelek učencev metalurških poklicev, med drugim tudi valjarjev.

V šolskem letu 1973/74 je bilo vpisanih v prvi razred 12 učencev valjarjev, v šolskem letu 1974/75 se je vpisalo 11 učencev valjarjev, ki še redno obiskujejo ta uk.

Učenci valjarji imajo pouk deljen na dva dela; teoretični del, ki je organiziran v šolski ustanovi ŠKIMC Štore in v drugi praktični del, ki je organiziran v neposredni proizvodnji v obratu valjarna II pod nadzorstvom in mentorstvom v neposredni proizvodnji.

Praktični del pouka je organiziran po natančno izdelanem programu tako, da so učenci razdeljeni v tri skupine. Vsaka skupina ima svojega mentorja na določenem področju dela. Uk — praktični del — se odvija v skladu z učnim programom.

Kaj zahtevamo od učencev?

— da postanejo del kolektiva in dostojni člani naše socialistične samoupravne družbe,

— podrežati se morajo redu, disciplini in ustaljenim navadam kolektiva valjarne II,

— na delovnih mestih si morajo pridobiti maksimalno znanje,

— drugi letnik je občasno vključen v proces dela,

— vzdrževati morajo pravilne odnose do starejših delavcev in do tistih, ki jim posredujejo znanje,

Kako jih nagradujemo in spodbujamo?

— vzgajamo jih v želji po znanju, in več spoznanjih kot družbeni potrebi,

— priznanje neposrednega okolja za njihovo vedenje in delo,

— brezplačno dobivajo dnevni obrok tople malice v času praktičnega pouka,

— dobivajo nagrado — v maksimalni višini 400 din, pogojeno z rednim prihajanjem k pouku in rezultati učenja (to je posebna stimulatívna nagrada).

Prizadevamo pa si še:

— učenci naj bi v bodoče imeli brezplačno malico za ves čas šolanja, tudi v času teoretičnega pouka (malice naj bi bremenile stroške obrata),

— nagrada naj bi bila v bodoče poleg štipendije, kot stimulatívni del tudi za teoretični del pouka,

— učence še aktivnejše vključiti v samoupravno in politično dejavnost v obratu.

dije podjetje svojim štipendistom nudi še nekatere ugodnosti, ki so posebej določene v pravilniku o izobraževanju in usposabljanju v DO Železarna Štore.

Določena merila in kriterije pa določa tudi sindikalna lista za leto 1975.

S tem člankom smo želeli približati naši mladini in njihovim staršem možnosti in ugodnosti, ki jih nudi Železarna Štore pri štipendiranju in zaposlovanju mladine po končanem šolanju.

Podrobnejše informacije lahko vsakodnevno dobite v kadrovskem sektorju, oddelek za izobraževanje.

Kaj pričakujemo od sistematično vzgojenih in izobraženih učencev — sodelavcev po opravljenem izpitu za valjarja profilov?

— da se bodo po končanem šolanju vključili v naše vrste in s tem v svobodno asociacijo združenega dela in interesov,

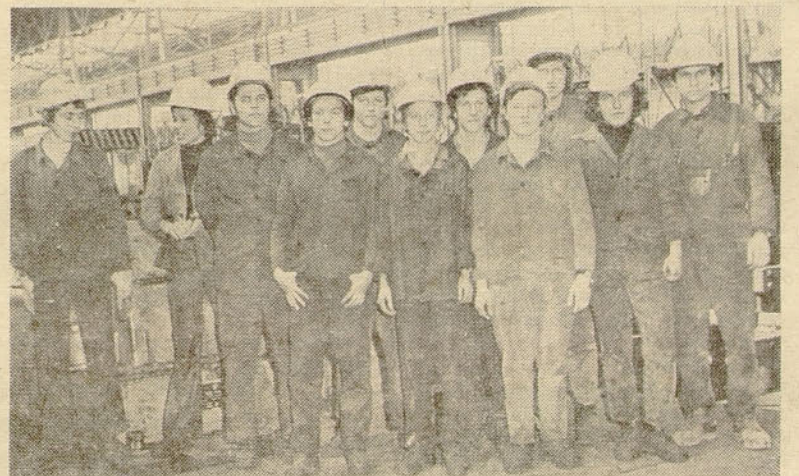
— da strokovno obogatijo naše neposredne proizvodne vrste,

— da si najdejo tudi samo tako okolje, v katerem bodo lahko ustvarjalno delali in dobivali za to nagrado.

Pri učenju in vzgoji sodelujemo s centrom za izobraževanje v kadrovskem sektorju in s ŠKIMC.

Menimo, da bi sodelovanje, predvsem s ŠKIMC bilo lahko še tesnejše, kar bi bilo v vsestransko korist, predvsem pa učencem.

Ferdo Haler

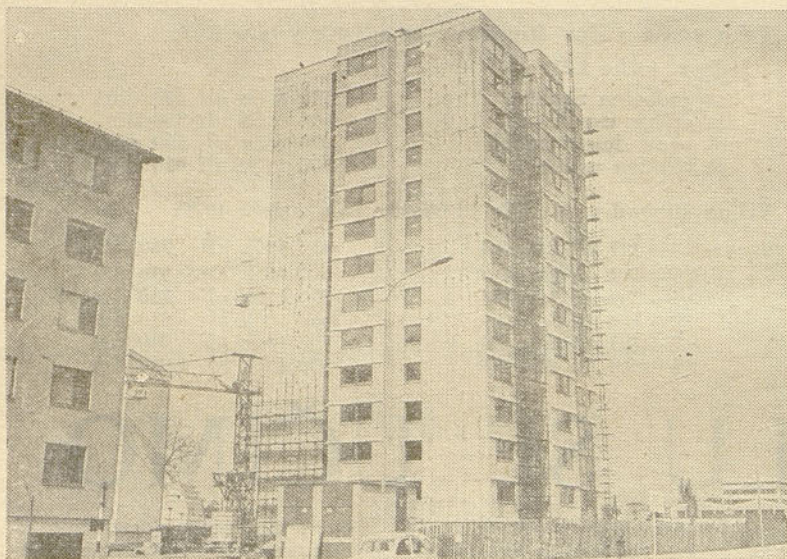
Učenci — valjarji (drugi letnik) v obratu

Kdaj nova stanovanja?

Vsa leta po vojni je naša delovna organizacija nenehno skrbela za reševanje stanovanjskih problemov za zaposlene člane in njih družine. Tako je bilo zgrajenih v preteklih letih ali kako drugače pridobljenih približno 600 stanovanj. Kljub rednemu izločanju finančnih sredstev za stanovanjsko izgradnjo in še dodatnih sredstev iz sklada skupne porabe, nismo uspeli v celoti zadostiti potrebam na stanovanjskem področju. Trenutno imamo 177 takih primerov, ki nimajo stanovanja, 51 takšnih, ki stanujejo v neustreznih stanovanjih ter 108 prošenj za zamenjavo stanovanja.

na razpolago okrog 5.900.000 din. Lansko leto je enota za družbeno pomoč (bivši solidarnostni sklad) dodelila stanovanja sedmim našim članom kolektiva. Letos pa pričakujemo od istega naslova, da bo rešil stanovanjski problem v 11 primerih iz našega kolektiva.

Pri enoti za novogradnje smo lansko leto zaprosili za 8.000.000 din kredita, dobili pa smo le 3.000.000 din, zato pričakujemo, da bomo v letošnjem letu dobili preostali del, tj. 5.000.000 din. Toliko za enkrat splošnih podatkov o stanovanjskem gospodarstvu, oziroma novem načinu reševanja stanovanjskih zadev.

Nova stolpnica v Celju

Vzrok za takšno stanje je precejšnja fluktuacija delovne sile, oziroma odhajanje takšnih delavcev, ki stanovanja po odhodu drugam ne izpraznejo, eden od bistvenih vzrokov pa je tudi nenehno večanje naše delovne organizacije.

Reorganizacija na stanovanjskem področju, oziroma formiranja Samoupravne stanovanjske skupnosti na podlagi ustavnih sprememb iz leta 1975 je prineslo v glavnem to, da se izloča še več sredstev od osebnih dohodkov za stanovanjsko izgradnjo in da je glavna skrb za reševanje stanovanjskih zadev naložena še v prihodnje predvsem delovnim organizacijam. Samoupravna stanovanjska skupnost občine Celje, v katero je vključena tudi naša delovna organizacija, je organizirana tako, da jo sestavlja 3 samoupravne enote in sicer: Enota za gospodarjenje s stanovanji, enota za novogradnje in enota za solidarno družbeno pomoč. To navajam zaradi tega, ker mora naša delovna organizacija iz 6% sredstev odvzeti v enoto za družbeno pomoč 30% sredstev, v enoto za novogradnje, na podlagi družbenega dogovora, oziroma podpisanega sporazuma, še nadaljnjih 30% sredstev, naši organizaciji pa ostane le 40%. Če te odstotke prikažemo v zneskih bi izgledalo takole: V enoto za družbeno pomoč bomo letos odvedli ca. 2.850.000 din, združevali pa bomo pri enoti za novogradnje isto vsoto, nam pa bo

Sedaj pa konkretno naj povem še to, da gradbeno podjetje »Ingrad« Celje gradi za naše potrebe novo stolpnico (vidimo jo na sliki) ST-15-7 na Otoku III-G ob Copovi ulici. Dokončana mora biti do 31. avgusta letos.

Struktura stanovanj pa bo naslednja: 26 dvoipolnolobnih stanovanj po 67 m², 15 dvosobnih stanovanj po 54 m², 13 enosobnih stanovanj po 39 m² in 39 garsonjer s 26–29 m² velikosti. Skupno torej 91 stanovanj na 3.999 m² stanovanjske površine. Na osnovi števila in dejanskih potreb, razvidnih iz vlog, takšna struktura stanovanj še najbolj ustreza s tem, da je treba upoštevati, da je nemogoče z gradnjo take stolpnice povsem zadostiti specifičnim primerom.

Posebej bi poudaril, da je to eden največjih stanovanjskih objektov, zgrajenih za potrebe naših delavcev, lahko tudi rečemo v rekordnem času.

Tako bomo tudi na stanovanjskem področju z dokaj lepim uspehom proslavili 50. obletnico osvoboditve in delovnih zmag.

Arzenšek Stefan

REKLI SO...

»Obveščeni človek velja dva človeka.«

Francoski pregovor

»Kadar vsi mislijo enako, nihče ne misli veliko.«

Walter Lippman — znani ameriški politični komentator

KAJ PA NAŠA DRUŽBENA PREHRANA?

To je občutljiva zadeva, o kateri se je že in se še bo mnogo razpravljalo v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupinah, seveda pa tudi v organih družbenega samoupravljanja.

Zato bo temeljna organizacija združenega dela Družbene prehrane in gostinstva v našem podjetju trimesečno posredovala ostalim temeljnim organizacijam združenega dela (TOZD) in organizaciji skupnih služb (OSS) obračun stroškov toplega obroka, abonentske prehrane in obratovanja v bifejih v razpravo in se ob morebitnih povišanjih materialnih stroškov in ostalih stroškov, ki so odvisni od zunanjih vplivov, dogovarjala o novih cenah.

Malica obsega tri vrste obroka, dve vrsti toplega in mrzli obrok, ki bi naj nadomeščal dietno malico. Tako so vsakemu zaposlenemu na izbiro tri vrste malice, dve vrsti toplega obroka in mrzli obrok. Slednji je sestavljen iz takšnih prehrabnih artiklov, da se ga lahko posluži tudi tisti, ki ima po zdravniku predpisano dietno hrano, seveda pa enako vsi ostali zaposleni.

V izračunu cene toplega obroka, ki znaša po novem 15,45 din, so zajeti materialni stroški, amortizacija, osebni dohodki kuhinjskega osebja, pogodbene in zakonite obveznosti in režija. To vse je izračunano na podlagi statističnih podatkov (povišanje stroškov živila) in načrta za leto 1975. Na podlagi znanih podatkov o številu toplih obrokov (mesečno približno 41.600), bi TOZD prispevale mesečno 454.720 din, oziroma 155,40 din na zaposlenega (po stanju zaposlenih 2.797).

Cena za 1 topli obrok 15,45 je torej izračunana; če računamo, da vsak zaposleni prispeva 3,00 din, krijejo razliko do polne cene temeljne organizacije združenega dela (TOZD), to je 10,45 za vsak obrok. Vemo, da se sedaj pogovarjamo o kritju stroškov v tej obliki, oziroma višini, oziroma o morebitnem povišanju cene, ali o kritju stroškov, če bo oblika regresiranja spremenjena. V navedeni ceni 15,45 za en obrok (malico) so všteti vsi stroški, ki nastanejo pri pripravi malice, do razdelitve le-te.

V bifejih so na prodaj prehrabni artikli in brezalkoholne pijače po nabavnih cenah, brez vsakršnih stroškov režije, amortizacije in osebnih dohodkov osebja v bifejih. TOZD družbene prehrane in gostinstva je dal predlog, naj bi omenjene stroške režije, OD in amortizacije zaračunali temeljnim organizacijam združenega dela (TOZD) po koristnikih uslug bifeja. Le-ti odločajo o odpiralnem času, kar povzroča večje stroške zaradi večjega števila zaposlenih.

TOZD družbene prehrane in gostinstva se je potrudil, da je sedaj na razpolago 24 različnih jedi za malice, na mesec. Razen tega je hrana, se pravi malice sestavljena tako, da vsebuje ena

malica povprečno 1504 kalorije, kalorije vseh malic pa od 968 do 2006 kalorij. Če upoštevamo, da je pri dnevni prehrani treba zaužiti naslednje količine kalorij: moški do 25 let 3200 kalorij, v starosti do 45 let 2900 kalorij in v starosti do 65 let 2600 kalorij, potem je jasno, da so malice naše družbene prehrane visoko-kalorične. Če upoštevamo, da so normativi v drugih podjetjih družbene prehrane nižji od onih v naši menzi, ker imajo drugje pri malici 5 do 7 dkg mesa, v naši menzi pa 11 do 15 dkg mesa, potem smo ugotovili, da so naše malice kalorično bogatejše od malic v ostalih podjetjih.

TOZD družbene prehrane in gostinstva predlaga tudi, da se cene abonentski prehrani zvišajo na ugotovljeno lastno ceno in to za kosilo 17,50 in za večerjo 12,90 din. Če te cene ne bodo povišane, bo treba odločiti, kdo krije razliko, oziroma izgubo iz tega naslova temeljni organizaciji družbene prehrane in gostinstva.

Iz kalkulacije stroškov za letovanje na Rabu je razvidno, da bo ekonomska cena penziona v letošnji sezoni znašala 156,67 din, brez akumulacije in pristojbine za graditev vodovoda na otoku Rabu, za katerega bi morali prispevati po ležišču 1.000,00 din (40 lastnih ležišč). Izračun je pripravljen na podlagi lanskeletnih izkoriščenih zmogljivostih (6112 penzionov), polna zmogljivost je 7.560 penzionov. Pri teh zmogljivostih pa znaša cena penziona 119,08 din.

Seveda bo treba sprejeti tudi sklep o regresiranju letovanja članov kolektiva, njihovih svojcev in upokojujencev podjetja ter se dogovorili o virih financiranja dogovorjenega regresa.

O vsem naštetem potekajo razprave, treba bo pa čimprej razjasniti vse potrebno in se odločiti, zlasti za regresiranje oddiha na Rabu, ker je treba kmalu pristopiti k sklepanju za najetje sob za letovanje.

Vidiš, Francelj, če bi imela Viki-ja pa ne bi bilo treba z rokami nositi, bi si že kaj izmislil!

PROGRAM PROSLAV IN PRIREDITEV V LETOŠNJEM LETU

Vsi že vemo, da bomo letos proslavljali 30-letnico osvoboditve in 25-letnico samoupravljanja. Delavski svet podjetja je imenoval poseben odbor za koordinacijo in organizacijo proslav in prireditev. Ta odbor je na svoji prvi seji 2. t. m. sprejel okvirni program proslav.

Pred praznikom ustanovitve Osvobodilne fronte — 27. aprilom bo Komorni moški zbor iz Celja izvedel koncert v obratu mehanske obdelave v Štorah II, kar sodi tudi v okvir prireditev pred praznovanjem 40-letnice zleta »Svoboda« v Celju. Zaključne proslave 80-letnice »Plamena« iz Kroepe v Završnici se bo udeležilo 27. aprila 40 do 45 predstavnikov našega podjetja.

Proslava praznika dela bo 29. aprila za Štore II in 30. aprila za Štore I. Če bo do tega časa sprejet samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v naši panogi, bo po proslavah podelitev jubilejnih nagrad po temeljnih organizacijah združenega dela, oziroma po obratih. Tudi letos bodo gasilci in mladina zakurili na predvečer 1. maja kresove.

Ker proslavljamo 8. maja v Štorah krajevni praznik, 9. maja po vsej republici dan zmage, bosta obe proslavi verjetno združeni.

Za dan mladosti — 25. maja bodo organizirana športna tekmovanja in rekreacijske prireditve.

Majsko srečanje upokojujencev železarne bo 30. maja t. l. Na sporedu je ogled obratov Štore II in zakuska v Domu železarjev ali v jedilnici valjarne II. Mladinska organizacija pa pri-

pravlja program majskega srečanja mladine slovenskih železarjev za 31. maj.

V Celju bo 14. junija proslava 40-letnice zleta »Svoboda«.

Kot vsako leto bo tudi letos za dan borca — 4. julij izlet na Svetino s celodnevним programom rekreacijskega značaja. Če bo šlo vse po načrtih, bi na predvečer dneva borca, t. j. 3. julija prisostvovali svečani otvoritvi nove jeklarne.

V okviru programa proslave občinskega praznika 20. julija bodo zajeti verjetno tudi člani naših organizacij in delovnega kolektiva.

Aktiv ZZZB NOV bo pripravil program proslave dneva vstaje, 22. julija. Razen tega je letos še v programu srečanje borcev NOV slovenskih železarjev 30. avgusta, ki ga letos organizirajo in izvedejo borci iz Štor.

Osrednja proslava 25-letnice samoupravljanja bo 15. septembra. V kulturnem domu bo svečana seja DS podjetja, nato pa pri Domu železarjev na Teharjah zbor železarjev. Pred 15. septembrom bodo razna športna tekmovanja.

Krajevna organizacija SZDL bo poskrbela za program proslave dneva republike — 29. novembra. Mladina in Zveza rezervnih vojaških starešin bodo poskrbeli za program proslave dneva naše armade — 22. decembra. K sodelovanju bodo povabili umetniške skupine JLA.

To je okvirni program. Vse družbenopolitične organizacije in društva pa bodo izdelali podrobnejše programe in obenem poskrbeli za pravočasno obveščanje o prireditvah ob proslavah.

BESEDA MLADIH

TITO O DELOVNIH AKCIJAH

»... Če mladinke in mladinci do sedaj ne bi izvršili nalog, ki smo vam jih postavili, na primer med vojno, bi ne bili tako prepričani v vas. Ko ne bi danes, v mirni izgradnji, pokazali tako ogromnih naporov, ko bi ne pokazali tako velikih in sijajnih primerov delovnega herojstva, bi ne verjeli, da boste to progo izgradili v predvidenem času.

... Brezmejno vam zaupamo. Mladina naše Jugoslavije zares zasluži na osnovi doseganega dela, po vojni v borbi in po heroizmu v izgradnji države, polno zaupanje vseh naših narodov, predvsem pa njenih voditeljev.

... Vrednost mladinskih delovnih akcij je neprecenljiva za skupnost in mladino. Družbena skupnost ne pridobi samo ekonomsko, ne pridobiva le v hitrejši izgradnji zelo važnih objektov. Mnogo pridobi tudi iz

drugega vidika, saj se mlada generacija na delovnih akcijah moralno-politično vzgaja in osvoji nove pojme in se nauči, da je v socialistični družbi delo za človeka nepogrešljiva potreba in, da je čast za graditelje socializma. Za našo mladino so delovne akcije velikega pomena, ker ima tu možnosti za vsestransko vzgojo v socialističnem duhu. Vendar je za mladino in za vso našo socialistično skupnost najvažnejše, da mladina na delovnih akcijah utrjuje bratstvo in enotnost naših narodov in odklanja zasiarele nacionalne predsodke in šovinistične težnje, da kuje novo, monolitno, socialistično družbeno skupnost — Jugoslavo.

... Moja želja je, da gre vsa naša mlada generacija skozi tako šolo.

NADA B

OBVEŠČEN ČLOVEK VELJA DVA ČLOVEKA

Center za obveščanje in propagando (COP) pri občinski konferenci (OK) Celje, je pripravil tridnevni seminar za mlade informatorje — propagandiste v delovnih organizacijah.

Seminar je bil konec prejšnjega meseca v Piranu. Program dela seminarja je bil razdeljen na dopoldanski in popoldanski del.

Predavanje na temo: INFORMACIJA — TEMELJ SAMOUPRAVNEGA ODLOČANJA je imel član našega kolektiva Mitja UMNIK. Seznanil je slušatelje z načini informiranja in komuniciranja, o pomembnosti obveščanja in o vlogi časopisa.

Temo DELO NOVINARJA — INFORMATORJA je podal Sta-

ne UREK redaktor športnih oddaj pri RTV Ljubljana. Povedal je nekaj o novinarskih zvrsteh pisanja in o delu radijskega novinarja. Predaval je tudi KOROŠEC Janez na temo: SODELOVANJE MLADIH PRI LISTU »KOMUNIST«, RAZŠIRITEV DOPISNE MREŽE, USTNI ČASOPIS.

Seminar je zaključila predsednica COP Angela Drobne, z besedami, da je potrebno, da se vsi propagandisti v delovnih organizacijah z resnostjo poprimajo dela in izvajajo naloge, ki so jih sprejeli.

Poslali so tudi pismo tov. Titu in protestno pismo koroškim Slovencem.

Nada-B

BESEDA MLADIH

KONFERENCA MLADIH DELAVCEV

Ustanovna konferenca mladih delavcev pri občinski konferenci je bila maja 1975 na seminarju mladih delavcev na Dobrni. Na tej ustanovni konferenci so bile zastavljene naloge — akcijski program, na katerem bazira vse delo konference. Sprejete so bile naslednje naloge: reorganizacija in aktiviranje aktivov mladih delavcev, organizirano enotno izobraževanje mladih aktivistov iz delovnih organizacij, stalna oblika evidentiranja kadrov za delo v konferenci mladih delavcev in še ostale manjše akcije. Na področju dela se ugotavljajo številni problemi, ki obvezujejo k še močnejši organiziranosti. Najmočnejši problemi se kažejo v zvezi z: kadrovsko politiko, pri izobraževanju ob delu, pojav izkoriščanja cenene delovne sile učencev v gospodarstvu, nezadostna prisotnost in vplivnost mladih delavcev v samoupravnem odločanju, nezainteresiranost mladih delavcev za delo v Zvezi socialistične mladine itd.

Na prvi letošnji konferenci mladih delavcev, ki je bila 28. 3. 1975 ob 9. uri v prostorih Narodnega doma, je bil sprejet akcijski program dela konference. Izvedene so bile volitve članov

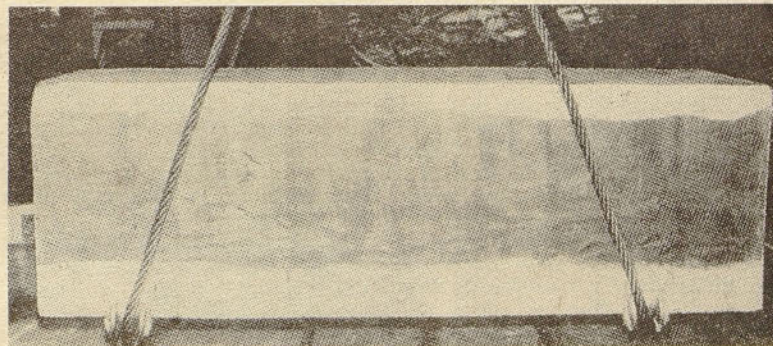
predsedstva konference mladih delavcev med katerimi je tudi mladinec našega kolektiva KOLAR ALOJZ. Za predsednika konference je bil izvoljen REGORSEK IVAN, za sekretarja pa Toplak Ivan. Prvi je zaposlen pri LB Celje, drugi pa v »KLIMI« Celje.

Sledili so posamezni referati z različnimi tematikami: politična organiziranost mladih, stanovanjska problematika, rekreacija mladih, organiziranost mladih v Železarni Štore, mladinski turizem itd.

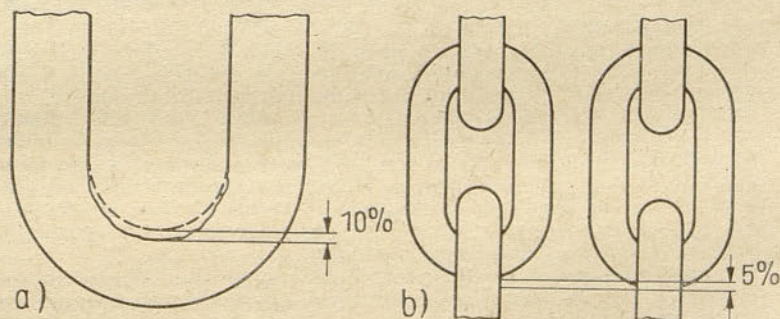
Rečeno je bilo, da je nujno, da bo konferenca mladih delavcev pri OK ZSMS Celje dosledno izvajala resolucije iz statuta (ZSMS in ZSMJ), kajti le na tak način bomo mladi iz delovnih organizacij lahko uveljavili svoje in družbene interese.

NADA B

»Ne vem zakaj koprnenje po socializmu imenujejo pota: največkrat so to brezpotja in skoznje je potrebno najti izhod.«
Veljko Vlahović

Na ostrih robovih je potrebno težka bremena podložiti

Bremensko verigo je potrebno izločiti iz uporabe če je: a) člen obrabljen več kot 10% in b) če je člen podaljšan za več kot 5%

Varstvo pri delu v slovenskih železarnah

POROČILO O VARSTVU PRI DELU ZA LETO 1974 V OZD
SLOVENSKE ŽELEZARNE

Z razvojem samoupravnega sistema in nenehnim dopolnjevanjem varstvene zakonodaje, so si delavci pridobili pravico ustvarjati in zagotavljati varno delovno okolje in varne delovne razmere ter s tem uresničevati pravico do varstva pri delu.

Varno delovno okolje in varne delovne razmere se ustvarjajo s tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi, vzgojnimi, pravnimi in drugimi ukrepi, s katerimi se preprečujejo in odpravljajo vzroki, zaradi katerih lahko pride pri delu do poškodb in zdravstvenih okvar delavcev.

Varno delovno okolje in varne delovne razmere zagotavljajo delavcu ob normalni pazljivosti ter strokovni in delovni usposobljenosti, opravljanje dela brez nevarnosti za telesne poškodbe in zdravstvene okvare.

Varstvo pri delu je sestavni del tehnološkega procesa in ni samo sebi namenjeno. Že od nekdaj je bila to humana in ekonomska postavka v gospodarjenju.

V kolikor obravnavamo varstvo pri delu le s humanega stališča, običajno obravnavamo delovnega človeka, ne pa tudi delovnega okolja in okoliščin, ki pogojujejo poškodbe in zdravstvene okvare.

Gledano s stališča gospodarjenja, se nam nujno pojavi vprašanje, kaj je potrebno narediti, da delavci ne bi bili izpostavljeni poškodbam in zdravstvenim okvaram.

Odgovor se nam ponuja sam:

Varstvo pri delu je sestavni del vsakega pravilno organiziranega tehnološkega procesa. To pa pomeni doseganje boljših rezultatov dela, kar se odraža z naslednjim: manjša odsotnost z dela, večja proizvodnja, manjši strah pred učinki nevarnosti in škodljivosti in v zvezi s tem lahko tudi višja produktivnost. Iz povedanega sledi, da so investicije v tehnično in zdravstveno varstvo ekonomsko upravičene. Mnogi izmed tistih, ki načrtujejo delovne prostore, delovne priprave in naprave, tehnološke procese, transportne poti in mnogi tisti, ki proizvodnjo organizirajo, vodijo in nadzirajo niso tega prepričanja; varstvo pri delu jim je dodatna skrb in dodatni (nepotrebn) strošek, ne pa sestavni del načrtovanega.

Torej moramo na podlagi tega o varstvu pri delu reševati predvsem dvojno:

- problematiko človeškega faktorja in
- tehnično problematiko.

Obojno problematiko je zakonodajalec v zakonu o varstvu pri delu zelo dobro predvidel in rešil. Vsi pa vemo, da skoraj nihče ne izvaja dosledno zakonskih predpisov. Prav zaradi tega se nam pojavljajo nesreče in poškodbe, poklicne bolezni ter obolenja v zvezi z delom.

Konkretne naloge v zvezi z varstvom pri delu so z zakonom opredeljene, prav tako so določene naloge OZD in službe za varstvo pri delu.

Zaradi neskladnosti med zahtevami zakona in med izvajanjem zakona, je služba za varstvo pri delu v precej nezavidi položaju, ker mora prevečkrat popuščati zaradi obstoječega stanja v OZD, ki je posledica odločitve preteklosti in miselnosti odgovornih oseb od neposrednih vodij dela navzgor. Prav to postavlja službi za varstvo pri delu neustrezen status v posamezni OZD. Ta status pa še poslabša dejstvo, da službe za varstvo pri delu v posameznih OZD niso enako organizirane in se jim dodaja različna opravila, ki ne spadajo v tovrstno dejavnost.

POŠKODBE PRI DELU

Odras stanja varstva pri delu so med ostalim tudi poškodbe pri delu. Te pa so lahko posledica delovnega okolja in neurejenih delovnih razmer ali pa so pogojene s človeškim faktorjem. Največkrat pa vzporedno vplivata na število poškodb pri delu oba vzroka. Pravo stanje vzrokov poškodb nam da lahko le analiza vseh primerov; če pa hočemo vedeti, kakšni so naši doseženi rezultati jih moramo primerjati z rezultati sorodnih industrij in panog.

V okviru UJZ lahko primerjamo rezultate med železarnami. Žal ne razpolagamo s primerljivimi podatki za predelovalno industrijo. Prikazani so podatki za leti 1973 in 1974. Primerjava je izražena v dveh dogovorjenih in primerljivih mednarodnih pokazateljih, ki se imenujeta pogostost (frekvenca) in resnost (teža), in sta najbolj realna pokazatelja, kadar gre za večje število (zaposlenih, poškodb, bolovalnih dni zaradi poškodb).

Pogostost pomeni število poškodb na en milijon učinkovitih ur, resnost pa število izgubljenih dni zaradi poškodb pri delu na en milijon učinkovitih ur.

Primerjava pogostosti in resnosti med železarnami UJZ za leto 1973:

Železarna	Povprečno število zaposlenih	Pogostost	Rang	Resnost	Rang
Zenica	13.114	55,8	2	662	2
Sisak	7.459	55,8	3	1.022	6
Skopje	7.408	56,4	8	858	4
Jesenice	6.061	52,7	1	657	1
Smederevo	5.726	41,9	4	722	3
Nikšić	4.480	46,8	5	1.194	9
Ravne	3.923	48,6	6	954	5
Vareš	3.091	64,1	10	1.044	7
Store	2.454	51,6	7	1.062	8
Ilijaš	2.286	65,7	9	1.727	10

Primerjava pogostosti in resnosti med železarnami UJZ za leto 1974.

Železarna	Število zaposlenih	Pogostost	Rang	Resnost	Rang
Zenica	13.525	57,4	4	518	1
Skopje	7.865	47,8	7	689	4
Sisak	7.856	51,0	2	878	7
Smederevo	6.558	45,3	6	629	3
Jesenice	6.255	50,9	1	710	5
Nikšić	4.502	56,3	3	1.145	9
Ravne	4.550	59,5	5	908	8
Vareš	3.154	51,6	8	627	2
Store	2.716	57,5	9	840	6
Ilijaš	2.468	67,4	10	1.649	10

Opomba: V tabelah so železarne razvrščene po številu zaposlenih.

PREGLED IN PRIMERJAVA POŠKODB V SZ ZA 1974. IN 1975. LETO

OZD	Leto	Stalč	Število poškodb			%	Izpad del. dni	Izpad dela na 1 pošk.	Pošk. na poti	Izpad del. dni
			Smrtnih poškodb							
Železarna	1974	6.226	567	1	5,9	8.443	22,9	45	1.161	
Jesenice	1975	6.151	585	1	6,3	7.765	20,1	55	1.271	
Železarna	1974	4.550	297	—	6,8	6.985	23,5	58	1.156	
Ravne	1975	3.923	352	—	8,9	7.007	19,9	49	1.056	
Železarna	1974	2.718	299	1	11,0	4.580	14,6	51	1.030	
Store	1975	2.454	245	—	10,0	5.002	20,8	55	1.144	
SKUPNO	1974	15.294	965	2	7,3	19.808	20,5	152	3.527	
ŽELEZARNE	1975	12.508	982	1	7,8	19.774	20,1	159	3.451	
Veriga	1974	1.128	106	—	9,4	1.447	15,9	4	90	
Lesce	1975	1.158	87	—	7,6	1.426	16,1	5	28	
Plamen	1974	504	50	—	5,9	519	10,6	—	—	
Kropa	1975	506	19	—	5,7	265	15,8	—	—	
Žična	1974	532	57	—	10,7	704	12,4	6	156	
Celje	1975	500	54	—	10,8	592	11,9	7	147	
Tovil	1974	285	17	—	6,0	250	15,5	4	49	
Ljubljana	1975	266	21	—	7,8	588	18,4	8	56	
Skupno predeloval.	1974	2.447	210	—	8,6	2.700	12,8	14	295	
	1975	2.410	181	—	7,5	2.669	14,7	18	211	
SKUPNO SLOVENSKE ŽELEZARNE	1974	15.741	1.175	2	7,5	22.508	19,1	146	3.622	
	1975	14.918	1.165	1	7,8	22.445	19,2	157	3.662	

V tabelah so prikazane posebej železarne in posebej predelovalci, ker jih je zaradi pogojev dela težko primerjati med seboj.

Ločeno so prikazane poškodbe pri delu in poškodbe na poti na delo in z dela; zaradi tega, ker menimo, da ne moremo bistveno vplivati na tiste poškodbe, ki se dogajajo na poti izven delovne organizacije.

Pri delu se je poškodovalo v preteklem letu 1.175 delavcev, ki so zaradi poškodb bolovali 22.508 delovnih dni. To pomeni, da smo zaradi poškodb utrpeli veliko izgubo, saj je bilo dnevno odsotno z dela zaradi poškodb okoli 94 delavcev. Iz tabele se da ugotoviti tudi to, da se je poškodoval pri delu vsak 15. sodelavec in vsak 107. na poti na delo oziroma z dela. V poprečju znaša izostanek z dela 1,66 dneva na zaposlenega v SZ.

Žal ne razpolagamo s podatki, koliko je bilo bolezenske odsotnosti zaradi bolezni, ki so nastale v zvezi z delovnimi pogoji. Prav gotovo bo treba v prihodnje ta podatek združiti z izpadom dni zaradi poškodb, ker bomo le tako ocenjevali pravo stanje varnih in zdravih delovnih pogojev v organizacijah.

Zavedati se moramo dejstva, da poškodbe pri delu in zdravstvene okvare ne zapuščajo samo ekonomskih posledic, ampak močno posegajo v socialni položaj poškodovancev in njihovih družin, kar velja predvsem za hujše in smrtne poškodbe. V ilustracijo navajamo podatek iz Železarne Jesenice, kjer je bilo v preteklem letu od skupno obravnavanih 149 primerov na invalidski komisiji 7,9% invalidov zaradi poškodb pri delu.

ANALIZA VZROKOV POŠKODB PRI DELU

Kadar govorimo o vzrokih poškodb moramo vedno upoštevati, da so poškodbe običajno splet različnih okoliščin, ki istočasno delujejo, vendar je tista okoliščina, za katero menimo, da je vzrok, prevladujoča. Ti vzroki so v glavnem osebni in tehnični, vendar ne smemo prezreti, da lahko istočasno deluje več osebnih, več tehničnih ali pa kombinacija obojnih vzrokov.

Na nekatere osebne in na tehnične vzroke lahko vplivamo, ne moremo pa odločilno vplivati na tiste osebne vzroke, ki pogosto nenavadno obnašanje in jih sodelavci prinašajo s seboj na delo.

Vse to nam dokazuje, da je varstvo pri delu kompleksna problematika, ki jo morajo reševati strokovnjaki na različnih področjih kot so: neposredni vodja dela, obratovodja, tehnolog, projektant, varnostni delavec, psiholog, sociolog, zdravnik, socialni delavec, samoupravni organi, družbeno-politične organizacije in družbeno-politične skupnosti.

V nadaljevanju navajamo le nekaj tistih vzrokov, ki so prevladujoči in na katere lahko vplivamo v posamezni delovni organizaciji. Prepričani smo, da bi z ustreznimi vzgojnoizobraževalnimi, organizacijskimi in tehničnimi ukrepi lahko povečali stopnjo varstva pri delu in zmanjšali število poškodb in obolenj v zvezi z delom.

Zanimivo je, da so glavni vzroki poškodb enaki ali približno enaki v vseh delovnih organizacijah slovenskih železarn.

Najbolj pogosti vzroki:

— Neurejeno delovno okolje v kar spada: nered, navlaka, utenjenost, neurejen interni transport, nevezdrževane ali pomanjkljivo vzdrževane delovne priprave in naprave;

— Nepravilen način dela, ker:

• ne zna — ni pravilno poučen, premalo delovnih izkušenj, pričetek samostojnega dela pred dokončno usposobitvijo, postavitev na drugo delovno mesto zaradi tehnoloških potreb (pomanjkanje delavcev);

• ne more — ni razporejen na ustrezno delo, pretežno fizično delo, zaradi pomanjkanja delavcev pri skupinskih delih, zaradi zdravstvenih razlogov;

• noče — nesporazum s sodelavci, nesporazum z neposrednim vodjem dela, nezadovoljstvo zaradi osebnega dohodka;

— Neupoštevanje predpisov o varstvu pri delu, v kar uvrščamo odstranjevanje tehnične zaščite, neuporaba ali nenamenska uporaba sredstev za osebno varstvo, šale pri delu, opravljanje dela na drug način kot je bil usposobljen, uporaba neustreznega orodja ali drugih pripomočkov za delo;

— Transportne poti in transportna sredstva: sočasen transport v več nivojih in smereh (žerjavi, viličarji, tovornjaki, železniška vozila in prehodi za ljudi), neustrezno pripravljen material za transport, neustrezna zapenjalna in nosilna sredstva, nepravilna izbira transportnih sredstev in zapenjalnih sredstev.

Navedeni vzroki so take narave, na katere lahko odločilno vplivamo s tehničnim izpolnjevanjem sredstev za delo, z boljšo organizacijo dela, s stalnim funkcionalnim usposabljanjem vseh kategorij delavcev v združenem delu, z boljšim neposrednim nadzorom in z izpolnjevanjem zahtev, ki so vsebovane v zakonu o varstvu pri delu ter v določilih internih aktov OZD.

ZAKLJUČKI

Same ugotovitve vzrokov poškodb ne rešujejo problema, če si v zvezi s tem ne osvojimo določenih stališč in jih v obliki sklepov izpolnjujemo.

Novi republiški zakon o varstvu pri delu vsebuje določene zahteve, ki so novost in nam zagotavljajo bolj zdrave in bolj varne delovne pogoje, v kolikor bomo zakon dosledno izvajali. V zvezi s tem zakonom so v pripravi nekateri izvršilni predpisi, ki nam bodo delo še bolj konkretizirali. Ne smemo prezreti tudi priprav za sprejem novih zakonov o varstvu okolja (zakon o varstvu zraka, zakon o varstvu voda, zakon o varstvu zemlje in zakon o varstvu pred hrupom), ki nam bodo predpisali velike moralne in materialne obveze v zvezi s sanacijo obstoječih naprav, kakor tudi pri projektiranju novih naprav. V zvezi s poročilom predlagamo izvajanje naslednjih nalog:

1. Pri načrtovanju vseh novih priprav in naprav ter tehnologije, zagotoviti pismene izjave, da so pri vseh fazah načrtovanja upoštevani veljavni predpisi o varstvu pri delu in tehnični predpisi (5. čl. RZVD).

2. Vsako na novo izdelano delovno pripravo ali napravo mora proizvajalec opremiti z navodilom za varno uporabo, ter o načinu preizkušanja in vzdrževanja (24. čl. RZVD). Na tem zakonitem določilu je potrebno vztrajati na vseh nivojih kakor tudi pri nabavi orodja delovnih priprav in naprav, ki jih nabavljamo doma ali iz tujine.

3. Opisi delovnih mest morajo vsebovati vrste in stopnje nevarnosti.

Prav tako mora biti v opisu delovnih mest navedeno, kakšne pogoje glede zdravstvene in psihofizične sposobnosti, ter strokovne usposobljenosti mora izpolnjevati delavec pri takšnih delih.

4. Izdelati je potrebno programe za odpravo težkega fizičnega in zdravju škodljivega dela.

Na takih delovnih mestih je običajno največja fluktuacija, najbolj pogosta bolezenska odsotnost in povečano število poškodb posebno pri novincih.

5. Posebno pozornost je potrebno posvetiti funkcionalnemu usposabljanju na delovnih mestih, kakor tudi preverjanju znanja na delovnih mestih, kjer so večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare.

6. Pri kadrovanju neposrednih vodij dela (delovodje), organizatorjev dela (vodje proizvodnje, tehnologi in obratovodje) in pri kadrovanju v tehnične službe moramo zagotoviti takšne kadre, ki bodo svoje naloge izpolnjevali v skladu z zahtevami delovnih mest in jim bo varstvo pri delu sestavni del organizacijskega, tehnološkega in ekonomskega procesa.

Za vse te kadre, ki organizirajo, vodijo in nadzorujejo dela, pri katerih so večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare, določa zakon tudi preverjanje znanja o varstvu pri delu.

Izvajanje naštetih nalog v vseh OZD SZ nam bo zagotovilo zmanjševanje poškodb pri delu, manjšo bolezensko odsotnost, manjšo fluktuacijo in povečalo pripadnost kolektivu. Vse to pa nam zagotavlja boljše gospodarjenje.

Aktualna vprašanja zaposlene žene in naloga sindikatov

Na sedemnajsti seji zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva, so obravnavali nekatera aktualna vprašanja položaja zaposlene žene v industriji in rudarstvu. Uvodni referat po tem vprašanju je imel Božo Kamčevski, ki je opozoril na številne probleme v industriji, kjer so pretežno zaposlene žene — tekstilna industrija, industrija usnja in obutve, kemična industrija, grafična industrija in elektroindustrija. Iz zaključkov, ki so bili na tej seji sprejeti, ki zavezujejo sindikate, da spodbudijo široko akcijo pri reševanju odprtih vprašanj zaposlene žene, predvsem matere, povzemamo nekaj misli, ki imajo splošen značaj in nekatere, ki so pomembne tudi za našo delovno organizacijo.

Pri tem je seveda potrebno poudariti, da je sindikat delavcev industrije in rudarstva SR Slovenije že utrdil program, po katerem se mora nočno delo žena in mladine v Sloveniji ukiniti postopno do konca leta 1976, kar pa ne velja za ostale republike in pokrajine. To pomeni, kar poudarjajo tudi omenjeni zaključki, da načrti za ukinjanje nočnega dela žensk, v kolikor še niso izdelani, morajo postati sestavni del proizvodnih planov, planov rekonstrukcije in modernizacije tehnoloških postopkov v organizacijah združenega dela. Medtem ko je v zaključkih poudarjeno, da se mora nočno delo mater z otroki do treh let starosti ukiniti takoj v vseh organizacijah združenega dela, v kolikor še ni urejeno.

Druga naloga, ki jo vsebujejo obravnavani zaključki je, podaljšanje dopusta, kar imamo v SR Sloveniji tudi že urejeno. Vprašanje, ki ima širši družbeni pomen, pa je izredno velika delovna odsotnost žensk v industriji, kjer so pretežno zaposlene ženske, zaradi nosečnosti oziroma poroda, nege obolelih otrok in podobno. V petih uvodoma navedenih industrijah, med dvajsetimi, kolikor jih zajema sindikat delavcev industrije in rudarstva, so udeležene ženske v skupnem bolovanju s 66,6 odstotka. Zaradi omenjenih vzrokov odsotnosti je bilo na primer v letu 1973 povprečno izgubljenih pet delovnih dni na zavarovanca v teh industrijah, medtem ko so bili v rudarstvu in gozdarstvu povprečno izgubljeni le trije delovni dnevi na zaposlene. V skupni masi neustvarjenega dohodka zaradi teh bolovanj, so te gospodarske veje udeležene s 63,9 odstotka.

To, da velik del stroškov materinstva oziroma biološke reprodukcije družbe nosijo delovne organizacije, v katerih je zaposlen večji del delavk, zahteva nekatere sistemske spremembe.

Zaključki opozarjajo na spremembe v sistemu obdavčenja, v sistemu zdravstvene zaščite, na področju pokojninsko invalidskega zavarovanja in drugo. Sindikati bodo morali spodbuditi akcijo, da se ti stroški pokrivajo s širšo družbeno solidarnostjo in pri tem izhajajo iz stališča, da

je dviganje novih generacij stvar celotne družbe. S tem bi se tudi ustvaril enakopravni položaj s tistimi delovnimi organizacijami, v katerih dela manjše število žensk. Z ukrepi in merami, ki bi bili v tem smislu sprejeti, bi bilo potrebno zajeti vse delovne organizacije, v katerih je odstotek zaposlenih žensk večji od odstotka zaposlenih žensk v industriji in rudarstvu Jugoslavije.

V zaključkih je tudi poudarjeno, da sindikati morajo spodbuditi širšo družbeno akcijo za izgradnjo otroških vrtcev, da olajšajo položaj zaposlenih staršev.

Ker je odsotnost žensk zaradi materinskih dolžnosti dolgotrajna in da se izboljša materialni položaj matere, morajo vse organizacije in organi sindikata začeti široko akcijo, da se spremenijo obstoječi predpisi o načinu obračuna nadomestil osebnega dohodka predhodnega leta, kar je zaradi velikega in hitrega naraščanja življenjskih stroškov in nominalnih osebnih dohodkov nesprejemljivo, ker je tak mehanizem preveč represiven.

Z zaključkih je poudarjeno, da je biološka reprodukcija oziroma dviganje novih generacij splošna družbena potreba in bi zato vsaj stroški materinstva morali biti zagotovljeni s širšo družbeno solidarnostjo. Zaradi tega se morajo organizacije sindikata na vseh nivojih družbene strukture zavzemati, da bodo ti stroški v celoti obremenjevali sklade zdravstvenega zavarovanja. Za sedaj samo nadomestila za bolovanja zaradi nosečnosti in poroda in delno zaradi nege družinskega člana zagotavljajo skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Ta nadomestila bi bilo potrebno v celoti prenesti v breme zdravstvenega zavarovanja in to v višini povprečnega mesečnega dohodka za največ tri mesece nazaj.

Letošnje leto je proglašeno za mednarodno leto žena in zato je potrebno, da se bolj poglobljeno lotevamo ocen, kaj smo dosegli v pogledu izboljšanja položaja žensk tako v pogledu delovnih kot življenjskih pogojev in kaj moramo še narediti, da dosežemo popolno enakopravnost žene.

ŠPORT IN REKREACIJA

Novo vodstvo TVD Partizan-Kovinar

Upravni odbor TVD Partizan-Kovinar Store je imel svojo 1. sejo 10. marca t. l. v klubski sobi na kegljišču. Konstituirali so upravni odbor, razčlenili finančni plan za leto 1975 ter razpravljali o tekočih zadevah.

Izvoljenih je bilo 12 članov UO in predsednik društva. Vsi člani UO imajo konkretne zadolžitve in naloge.

Za predsednika so izvolili TINETA VEBRA. Podpredsednik je KALUZA Vlado, ki je obenem tudi vodja finančnega programa, blagajnik je LUBEJ Frida, gospodar je GALUF Tone, zdravnik je dr. Rudi SKAPIN, propagandist pa BOHORC Nada. Izvolili pa so tudi predsednike sekcij, in sicer: za kegljanje JUDEŽ

Ivan, za košarko MACKOVSEK Tone, za nogomet KORŽE Martin, za telesno vzgojo in rekreacijo CAGALJ Silva, za smučanje KRISTAN Verner, za rokomet ZORKO Rafko in za namizni tenis PAJK Vinko. V nadzorni odbor so izvolili URBAJS Faniko kot predsednico ter KAVKA Lidijo in GOLOB Jožeta kot člana. Za častno razsodišče so funkcije sprejeli SOTLER Stane kot predsednik, MARKOVIČ Rajko in FRANULIČ Tone st. kot člana.

Izvolili pa so tudi komisijo za priznanja kjer je predsednik ZELIČ Franc, člani pa so OCVIRK Sonja, URSIČ Rudi, VODEB Jože in VRECKO Borko.

Nada B.

ODBOJKA

V času, ko to poročamo, je pričelo medobratno tekmovanje v odbojki in vam lahko povemo nekaj rezultatov med 10 ekipami, ki so se za tekmovanje prijavile: livarna — mehanična 50 : 24, OTK — obdelovalnica 50 : 15, valjarna I — mehanična 50 : 20, OTK — valjarna I 50 : 16, elektro delavnica — priprava 50 : 5, valjarna II — uslužbenci 50 : 27, valjarna II — elektro delavnica 50 : 17, valjarna II — priprava 50 : 7, jeklarna — priprava 50 : 7.

Tekmovanja bodo zaključena konec aprila in v naslednjem »Železaru« vam bomo lahko po-

dali ostale rezultate in končni vrstni red.

Ljubitelje odbojke obveščamo, da bo 17. 5. 1975 v Štorah PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARN V ODBOJKI. Pričakujemo udeležbo 14 ekip. Prvenstvo bo vsekakor zanimiv športni dogodek za železarno, kakor tudi za sam kraj Store. Zato pa se naši odbojkaši vneto pripravljajo pod vodstvom inž. Pipan Mirana, z željo, da z močnimi nasprotniki, kot so Jesenice, Ravne in Kropa dosežejo častne rezultate. Pri ostalih ekipah pa tiho računajo na kakšno zmago. Ekipi želimo čimveč uspeha.

ŠAH

Medobratnega tekmovanja v šahu se je udeležilo 8 ekip in to 39 posameznikov. Prvič je bilo tekmovanje v lepi, na novo urejeni klubski sobi v samskem domu na Lipi, ki bo odslej služila za redno igranje šaha. Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah po točkovnem sistemu vsak z vsakim in rezultati so naslednji:

I. SKUPINA: valjarna I — valjarna II 2 : 2; uslužbenci — valjarna I 4 : 0; valjarna II — mehanična 2 : 2; mehanična — valjarna I 2 : 2; valjarna II — uslužbenci 0 : 4; mehanična — uslužbenci 0 : 4.

II. SKUPINA: priprava — elektro delavnica 2,5 : 1,5; jeklarna — OTK 2,5 : 1,5; elektro delavnica — jeklarna 5 : 1; elektro delavnica — OTK 4 : 0; priprava — jeklarna 4 : 0; priprava — OTK 4 : 0.

REZULTATI FINALNEGA DELA

OTK — mehanična 5 : 1; jeklarna — valjarna II 5 : 1; elektro delavnica — valjarna I 2 : 2; uslužbenci — priprava 5 : 1.

KONČNA UVRSTITEV

1. uslužbenci, 2. priprava, 3. elektro delavnica, 4. valjarna I, 5. jeklarna, 6. valjarna II, 7. OTK, 8. mehanična.

V finančnem tekmovanju TRIM iger v Celju bo Železarno Store zastopala ekipa uslužbencev.

Obdelovalnica se tekmovanja ni udeležila zaradi napake v urniku organizatorja. Ekipi obdelovalnice se zato prizna maksimalno število stimulativnih točk.

Nada B.

NAMIZNI TENIS

V Kropi je bilo tekmovanje Slovenskih železarn v namiznem tenisu, in to 29. marca t. l. Ekipa Železarne Store se je tega tekmovanja udeležila v konkurenci mlajših članov in je dosegla zadovoljiv uspeh. V končni uvrstitvi je dosegla 5. mesto med sedmimi sodelujočimi ekipami.

Naša ekipa je premalala ekipo

TOVIL iz Ljubljane z rezultatom 5 : 0, ekipo PLAMEN iz Kroke tudi s 5 : 0 in izgubila srečanje z močno ekipo Železarne Ravne z rezultatom 5 : 1.

Za našo ekipo so tekmovali: Pajk Vinko, Baungartner Zdenko in Skorjanc Franc.

Ekipi čestitamo za lep uspeh!

SMUČANJE

Ker smo imeli letos bolj slabo in muhasto zimo, je bilo tekmovanje v smučanju bolj pozno. Tekmovanje je bilo na Golteh 29. marca. Na razpis se je prijavilo okoli 70 tekmovalcev, ker pa je ravno na ta dan kot za stavo snežilo, se jih je odzvalo samo 57 najbolj postrvovalnih smučarjev, ki so sestavili 10 ekip.

Kot vemo, so se porazdelili v ekipe do 36. leta starosti in nad 36 let. Tekmovali pa sta tudi dve člani.

Rezultati do 36 let: Vrečer Franc 21,8 (valjarna I), Drobne Albin 22,6 (livarna I), Srebotnjak Dušan 22,6 (uslužbenci), inž. Senčič Srečko 25,6 (jeklarna), Cerošek Slavko 25,4 (OTK)...

Člani nad 36 let: Veber Tine 25,5 (uslužbenci), Mastnak Maks

25,4 (mehanična), Resman Rudi 24,6 (obdelovalnica), Grmek Jože 24,8 (OTK), Štefančič Vlado 26,6 (obdelovalnica)...

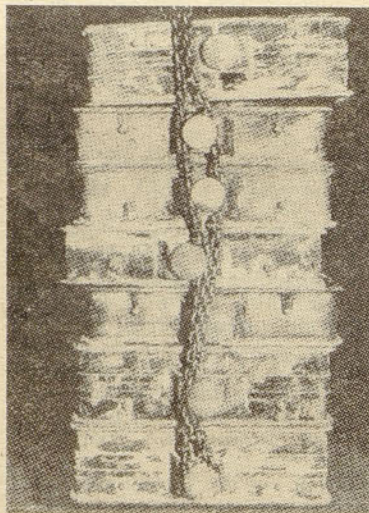
Članice: Žohar Jožica 29,2 (priprava), Držan Irena je odstopila.

EKIPNA UVRSTITEV

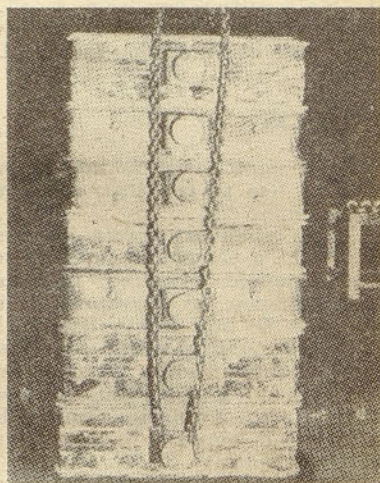
1. mehanična 76,0 sek., 2. OTK 76,8 sek., 3. obdelovalnica 77,8 sek., 4. livarna 81,8 sek., 5. jeklarna 82,2 sek., 6. priprava 82,6 sek., 7. valjarna I 98,5 sek., 8. uslužbenci 45,9 sek., 9. elektro delavnica 55,2 sek., 10. valjarna II 76,4 sek.

Ocene za skupno uvrstitev: mehanična 5, OTK 5, obdelovalnica 5, livarna 5, jeklarna 5, priprava 5, valjarna I 5, uslužbenci 5, valjarna II 4, elektro delavnica 4 točke.

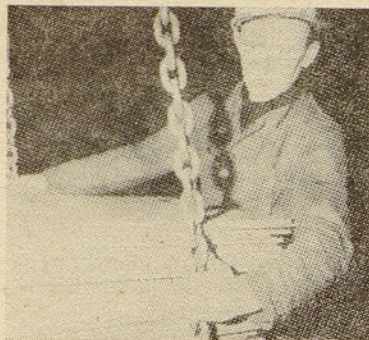
PRIVEZOVANJE BREMEN

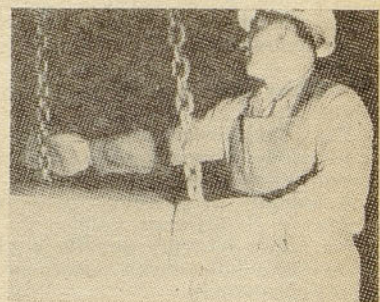
Neppravilno nameščena veriga na kalupnih okvirjih

Privezovalna veriga mora potekati gladko, da se zagotovi varen prenos

Nevarnost za stisnjenje prstov, ko se bo veriga napela

Pravilen način vodenja verige in bremena pri dviganju

Dodatni ukrep pri uvedbi varnostnih pasov

OSEMDESET LET „PLAMENA“ V KROPI

Letos mineva 80 let, kar so po vseh težavnih pripravah pričeli 2. maja 1895 izdelovati v Kropi pod Jelovico žebelje in druge izdelke iz železa. Ustanovili so žebeljsko zadrugo, v kateri je pričelo delati 47 delavcev. Začetki železarstva v Kropi in okolici pa segajo v prva stoletja srednjega veka. Ko je sredi 18. stoletja pričelo fužinarstvo propadati, so delavske družine živele v izredno težkih gmotnih razmerah. Kljub krizi, ki je nastala, so delodajalci obdržali svoje dohodke in živeli na račun bede žebeljarjev. Delavci so bili razdeljeni v tri kategorije. Prva je delala na račun fužinarjev, v drugo so spadali »tavžentarji«, ki so delali pod vodstvom kovaških mojstrov in so bili plačani od 1000 žebeljev, v tretjo vrsto pomagačev pa so spadali otroci od 8. do 14. leta starosti. Njihov zaslužek je šel na račun staršev. Delodajalci so bili ob enem trgovci in gostilničarji, ki so delavcem vsiljevali pijačo, jih pri tem goljufali in zapeljevali v dolgove, ki se jih niso nikoli mogli rešiti. Tako so delavci živeli vse življenje v suženstvu. Dokler delavec ni odslužil dolga, ni smel zapustiti delovnega mesta. Vse to izkoriščanje in ponižanje pa je pri kropskih žebeljarjih rodilo odpor. Ko je Kranjska industrijska družba z avstrijskim meščanskim kapitalom pokupila spricho tehniške revolucije 19. stoletja vse gorenjske fužine, razen kropskih, ki so imele premalo zaledja v rudnem bogastvu in vodnih silah, poleg tega pa so bile odročne od železnice, je nastala zopet strahotna kriza. Žene in otroci in tudi delavci so trumoma hodili po vaseh beračit, da so se za silo prehranjevali in obdržali pri življenju številne družine. Sposobni za delo so odhajali v Tržič, na Jesenice in celo na Koroško. Leta 1880 je občina razdelila delavcem 1700 kg moke in 500 goldinarjev kot pomoč okrajnega glavarstva iz Radovljice. Spricho splošnega kritičnega položaja delavstva se je stavkovni val iz Ljubljane razširil tudi v Kropi. Odbor kovaških mojstrov je 26. julija 1883 poslal Trgovski zbornici v Ljubljano prošnjo, za ustanovitev zadruge, ker so delavcem in žebeljarjem znižali tedenski zaslužek od 4 na 3 goldinarje. Trgovska zbornica na vlogo sploh ni odgovorila, ker so bila pravila zadruge preveč demokratična. Zadruge, ustanovljene leta 1885 je Kranjska

industrijska družba kreditirala 20.0000 kg železa, do konca leta pa je dolg narasel na 100 tisoč kilogramov. Prošnja zadruge za pomoč pri trgovski zbornici in deželni vladi je bila brezuspešna. Žebeljarji pa niso odnehali. Ob koncu leta je imela zadruga že 86 delavcev, šest zasebnikov pa še lepo število svojih delavcev.

Zasebniki so hoteli na nepošten način konkurirati zadruge pa niso uspeli. Ko so v maju 1904. leta stavkali kamnogiški in kropski kovači, pod vplivom železarjev na Javorniku in Stari Savi, zaradi neenakih mezd, so bili delodajalci prisiljeni s pogodbo plačevati delavce enotno. Delovni čas je bil pri strojih 12 ur v dve izmeni, za ročno kovanje žebeljev pa še vedno 16 ur dnevno. Z nabavo strojev se je delo veeno olajšalo. Z uvajanjem strojnega dela je bila leta 1911 ustanovljena v Kropi obrtno-nadaljevalna šola, kar je pomenilo pomembno teoretično vzgojo mladih kovinarjev. Ob ustanovitvi zadruge je bilo v Kropi 12 vigenjcev, v katerih je bilo 57 oginjcev z 342 delovnimi mesti. Promet je ob skrbnem gospodarjenju vidno naraščal. Razredno zavodni delavci so bili žrtve preganjanja, ker je bila zadruga pod pritiskom finančnega kapitala, ki si je na ta način ustvaril položaje in ostal na oblasti.

Kljub vsem oviram se je zadruga leta 1926 lotila proizvodnje vijakov in matic, kot tudi gradnje objektov. Člani so dvigali deleže, da so zadruge povečali in zagotovili lastni kapital. Za graditev tovarne so morali v mesečnih obrokih od svoje plače vplačati delež 30.000 din. Povprečni mesečni zaslužek v letu 1935-1936 je bil 706 din, do leta 1940 je narasel na povprečno 1000 din. Za otroške dodatke je bilo v letu 1940 izplačanih 141.350 din, za podpore zadrugnim upokojencem 56.272 din, za tridnevni dopust delavcem pa 28.500 din. Posebna skrb je veljala vzgoji kadrov. Leta 1936 je bila ustanovljena Industrijska šola in je delovala s presledkom med okupacijo — do leta 1951 ter dala podjetju in drugim podjetjem kar dober strokovni kader.

Med okupacijo so Kroparji pomagali OF, delavci so v skupinah odhajali v partizane. V podjetju so popravljali orožje, tiskarske stroje in tudi del proizvodnje je šel za potrebe NOB. Tri stroje so oddali tudi v partizansko delavnico v Cerknem.

Po osvoboditvi so se delavci še z večjo vnemo lotili dela. Leta 1947 je zadruga prešla v državni sektor, leta 1950 pa je podjetje prevzel v upravljanje delovni kolektiv. Pred 15 leti so izvršili večjo rekonstrukcijo, gradili so nove obrate za hladno proizvodnjo vijakov in matic in nabavljali nove stroje. Delovni uspehi so bili iz leta v leto vse vidnejši. Skladi so naraščali. Članom kolektiva so podeljevali kredite za obnovo in graditev stanovanj. Pomembno pomoč so dajali krajevni skupnosti, družbenopolitičnim organizacijam in društvom.

V letu 1973 se je kolektiv »Plamena« odločil zopet za veliko rekonstrukcijo. Stare, dotrajane obrate za proizvodnjo vijakov in matic ter raznih izdelkov za JŽ so porušili in zgradili novo, so-

dobno halo za proizvodnjo matic, v kateri bodo letos pričeli redno obratovati. Lani so zgradili tudi novo halo za proizvodnjo žice.

S sedanjo opremljenostjo pa delovni kolektiv »Plamena« še ni zadovoljen, zato skrbno zbira finančna sredstva za nabavo sodobnejših strojev za izdelovanje matic, vijakov in raznih odkovkov. Člani delovnega kolektiva vedo, da lahko proizvajajo izdelke po konkurenčni ceni za domače in tuja tržišča le z najboljšimi stroji in opremo.

Prizadevnemu delovnemu kolektivu »Plamena« v Kropi, ki je od jeseni 1973 v sklopu Slovenskih železarn, naj veljajo ob pomembni obletnici neprestanih naporov, težav in delovnih zmag tudi naše iskrene čestitke.

Lärmbekämpfung, Verlag Tribüne, Berlin 1974, S-0412

Modelbau für Giessereien. VEB Verlag, Leipzig, 1972, S-2760

Standardizacija in njena vloga v nadaljnjem razvoju gospodarstva v SFRJ, S-3624

Jäger H.: Studija rada i grupna tehnologija, Beograd, 1965, S-2762

Sociologija rada, Beograd, 1973, S-2764

Ralević V.: Zbirka propisa o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja, Beograd, 1974

Janić Miodrag: Industrijska svojina i autorsko pravo. S-2761

Sulejić P.: Pravo osiguranja, Bgd. 1973, S-2765

Puhar P.: Tehnologija odrezavanja I, II, 1798/b-I, b-II

Milačić M. R.: Tehnološki sistemi, Bgd. 1971, S-2766

Kalajdžić M.: Metod konačnih elemenata u identifikaciji nosećih struktura, Bgd. 1972, S-2767

Milačić V.: Dinamika mašinskih sistema na primenu alatne mašine, Bgd. 1969, S-2768

Vukelja D.: Termodinamika rezanja, Bgd. 1970, S-2763

Maynard H. B.: Industrijski inženjering, Privr. pregled, 1974, S-2706/III

Katalog publikacij 1944—1974, Zavod SR Slovenije za statistiko, 1974, S-2776

Trideset let statistike v Sloveniji, 1944—1974, S-2777

Prispevek k zgodovini statistike med NOB, 1941—1945, Ljubljana, 1974, S-2778

Kamaatne i anuitetne tablice, izd. jugosl. bankarstva, 1973, S-2775

Podovi u stanbenim, društvenim, industrijskim i privrednim zgradama, Bgd. 1972, S-0415/a, b

Limpel: Varjenje nerjavnih, kemično in v ognju obstojnih jekel. Ljubljana 1974, S-3625/a, b

Statističeskii analiz i matematičeskie modelirovanie bljuminga. »Metallurgija« 1974, S-2771

Metallurgija čuguna, Kiev 1974, S-2770

Baskakov A. P.: Nagrev i ohlaždenije metallov s kipjaščim sloe. »Metallurgija« 1974, S-2772

Politika kvalitete v proizvodnji in potrošnji, Izd. Informator, 1973, S-2773

METODE rada za utvrđivanje nedostataka u organizaciji i poslovanju preduzeća, Zagreb — Tehnike rada službe za organizaciju — Ekon. tehn. centar Zagreb S-3628/I, II, III dio

Treće savjetovanje valjaoničara Jugoslavije, UJZ, Jesenice, S-3627/I, II

GIESSEREI-Kalendar 1975

ORGANIZACIJA računovodstva — Izd. »Zrinski« Čakovec, S-2781

Metallurgical microscopy, London 1966, S-2780

Koroušić B.: Uvajanje hitre metode za kontrolu kvalitete nodularne litine, S-3626

Miković Drag: Tablice razvijenih fazonskih komada, S-0416/a, b, c

Veljko Čavić: Priručnik za oprezivanje proizvoda i usluga u prometu, S-2779/a, b

OBDELOVALNI SISTEMI. Poročilo št. 102/74 — 18. Fakulteta za strojništvo, Ljubljana, 1974, S-3629 a-I, II, b-I, -II.

MILKOVIĆ Stjepan: Tehnički priručnik za strojarsku i građevinsku industriju. III. izd. 1974, S-2785.

KAISER D.: Elektrotehnički priručnik.

Faruk Mušević: Tečni naftni plin propan-butan, 1974. Izd. privredni pregled, Beograd, S-2786.

VDI Berichte 211, Verbrennung und Feuerungen, 1973, S-3630.

SAVNIK V.: Tehniško risanje 3129/f. g.

AVČIN F.: Preizkušanje električnih strojev in njihove lastnosti. Tehn. založba Slovenije, Lj. 1973, S-2787.

GIRARDET: ELEKTROWAERME, Theorie und Praxis, Essen, 1974, S-2788.

PROBLEMI i perspektiva investicionih ulaganja, UJZ, Bgd. 1974, S-3632.

RAZVOJ industrije gvožđa i čelika u evropskoj zajednici, 1975—1980, Bgd. 1973, S-3631.

Ponovno rekordna proizvodnja v valjarni II

Izmena III, ki jo vodi delovodja tov. Edi Selič je dne 9. aprila 1975 v času od 14. do 22. ure proizvedla 209.890 kg kvalitetno izvaljanih profilov.

Ta dan je izmeno vodil delovodja tov. Janko Arčan.

Izmeni III in tudi ostalim želimo še veliko delovnih uspehov.

Ferdo Haler

KADROVSKE VESTI

V mesecu marcu so bile v naši organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Iz JLA se je vrnil:

Longer Alojz, KV strugar iz obdelovalnice litine.

Novi člani naše organizacije združenega dela:

Milojević Miroslava, NK delavka iz komunale, Karlovšek Ivan, NK delavec in Aljija Stanica NK delavec iz komunale, Cmok Srečko, NK delavec iz skladišča UOS, Kitak Franc, NK delavec iz ekspedita, Perie Tuna, NK delavec, Irančič Ivan, NK delavec, Posavec Srečko, NK delavec in Krasniči Sokol, NK delavec vsi iz valjarne I, Kramer Franc, PK varilec, Zivković Gojko, KV ključavničar in Krajnc Andrej, PK ključavničar iz mehanične delavnice, Ojsteršek Peter, NK delavec, Smid Karel, NK delavec, Malec Viktor, NK delavec in Stojan Janez, NK delavec, vsi iz valjarne II, Horvat Jožefa, PK administratorica iz sektorja za novogradnje, Benič Marjan, KV orodjar iz orodjarne, Dejamovič Jovica, NK delavec, Milošević Sreten, NK delavec, Bičević Medžit, NK delavec, Mujić Husein, NK delavec, Hajdini Rasim, NK delavec, Isufaj Sulo, NK delavec, Asimi Dževat, NK delavec, Isufaj Isuf, NK delavec, Zečiri Musli, NK delavec, Ardiv Redžep, NK delavec, Radanović Slavko, KV pleskar, Ajeti Shahin, NK delavec in Blakčari Hasan, NK delavec, vsi iz livarne I, Stancer Marija, NK delavka in Boboš Stevan, KV avtomehanik iz energetskega obrata, Nura Rahman, NK delavec in Sutaj Sokol, maturant gimnazije oba iz livarne II, Seibert Brigita, ekonomski tehnik in Zolnir Ivan, višji ekonomist, oba pripravnika, Bešič Zilhad, NK delavec iz jeklarne II, Salkič Hasib, KV strugar iz obdelovalnice valjev, Havolli Rrahim, NK delavec in Selinovič Ahmo, NK delavec iz elektroplavža, Zavski Silvester, NK delavec in Zlender Milan, NK de-

lavec, oba iz jeklarne I, Guzej Jože, NK delavec iz prometa in Muhič Manda, NK delavka iz gostinske enote.

Vsem želimo prijetno počutje med nami!

Po lastni želji so odšli iz delovne organizacije:

Djurišić Gojko, NK delavec iz livarne I, Romih Marjan, NK delavec iz komunale, Boboš Stevan, avtomehanik iz mehanične delavnice, Paratušić Zijad, NK delavec iz valjarne I, Mojković Asim, KV avtomehanik iz jeklarne I, Bukovec Silvester, elektrotehnik iz merilne službe, Schlosser Pavel, strojni tehnik iz vzdrževanja.

V preizkusni dobi so odšli iz delovne organizacije:

Benič Marjan, KV orodjar iz obdelovalnice valjev.

Samovoljno so zapustili delovno organizacijo:

Karmuzelj Karel, strugar iz obdelovalnice litine, Hernavs Jože, PK livar iz livarne II, Hajnšek Janez, PK strojni kalupar, Sajovic Jože, NK delavec iz livarne II, Lončar Milan, NK delavec iz elektroplavža, Vidović Gojko, NK delavec iz livarne I, Djanič Ivan, NK delavec iz ekspedita, Patarišić Željko, NK delavec iz livarne I, Petrovič Petar, NK delavec iz livarne I, Đurđević Stevan, NK delavec iz livarne II, Đurđević Jovan, NK delavec iz livarne II, Menhović Vasif, NK delavec iz elektroplavža, Rastović Dušan, strojni ključavničar iz mehanične delavnice, Rastović Ilija, NK delavec iz livarne II, Dejanović Jovica, NK delavec iz livarne I, Koes Josip, NK delavec iz livarne I, Dragulović Ilija, NK delavec iz livarne I, Veselinović Mladen, NK delavec iz livarne II, Milošević Sreten, NK delavec iz livarne I, Jusić Ibrahim, KV klepar iz jeklarne II, Sadovski Jelena, natakaričica iz gostinske enote, Ljubović Ilija, NK delavec iz prometa, Halilović Izet, PK žerjavovodja iz jeklarne I, Biščan Ljudevit, NK delavec iz livarne valjev in Peranović Tihomir, NK delavec iz valjarne I.

Na novo življensko pot so stopili:

Čebular Marjan iz merilne službe, Kočar Marija iz nadzorne službe, Verbič Mišo iz komercialne, Markovič Zvone iz konstrukcijskega biroja, Užmah Branko iz livarne I, Kumer Vida iz laboratorija, Kline Anton iz vzdrževanja, Rupert Franc iz vzdrževanja, Tepež Nevenda iz OTK.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

Naraščaj v družini so dobili:

Kozamurnik Marjan iz energetskega obrata, Bobek Franc iz

ekspedita, Petrušić Srečko iz mehanične, Hrovat Leopold iz energetskega obrata, Husić Okan iz jeklarne I, Kovač Alojz iz OTK, Fajdiga Ivan iz energetskega obrata.

Vsem iskreno čestitamo!

UPOKOJENA v mesecu marcu 1975

ŽMAHAR JOŽE, rojen 27. 4. 1935 v Novi vasi pri Sentjurju, sedaj pa stanuje v Babni gori pri Vinskem vrhu. V Železarni Store se je zaposlil 23. 4. 1956 in delal vse do leta 1974 v obratu valjarni I — predvsem kot pripravljalec vložka. Zadnje leto je bil delav v skladišču UOS, kamor je bil premeščen zaradi bolezni. 23. 3. 1975 je bil invalidsko upokojen.

KOLAR JOŽE, rojen 12. 1. 1921 v Dobrini pri Sentjurju, sedaj stanuje v Zlatečah. V naši delovni organizaciji se je zaposlil za 1 leto takoj po osvoboditvi. Po vrnitvi iz JLA se je ponovno zaposlil v obratu jeklarne, kjer je ves čas delal kot topilec. Dne 31. 3. 1975 je bil redno upokojen.

Želimo, da bi mnogo let uživala zaslužno pokojnino.

KOMISIJA ZA KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

V mesecu februarju in marcu so se komisije za kršitev delovnih obveznosti pri TOZD II, TOZD I in TOZD ViT sestale 4-krat in obravnavale 45 primerov kršitev delovnih obveznosti.

HUJŠE SO PREKRŠILI DELOVNO OBVEZNOST:

1. Vajda Janoš, livarna II: dne 25. in 26. 12. 1974; 1. 2. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
2. Raič Ratko, livarna I: dne 20. 11., 27. 11. 1974 in 8. 12. 1974 ter 16. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
3. Hanžič Vekošlav, livarna I: dne 22. 12. 1974 in 25. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
4. Ojsteršek Janez, obdelovalnica valjev: dne 18. 12. 1974 zastružil obdelovanec — javni opomin.
5. Robič Franc, livarna I: dne 16. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
6. Rataj Karl, livarna I: dne 25. 1. in 25. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
7. Zidar Branko, obdelovalnica litine: dne 21. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
8. Markovič Nikola, valjarna I: dne 16., 17. in 20. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
9. Potočnik Ivan, plavž: dne 27. 1. 1975 fizično napadel delovodjo — premestitev na nižje delovno mesto za dobo enega leta.
10. Plahuta Albin, mehanična delavnica: dne 25. 12. 1974 in 31. 12. 1974 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
11. Djanič Ivan, ekspedit: dne 3. in 4. 1. 1975, 10. 1. in 4. 2. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.
12. Blažič Spasoje, mehanična delavnica: dne 30. 11., 20. 12. 1974 ter 3. 1. in 4. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

vičeno izostal z dela — javni opomin.

15. Strašek Rudi, jeklarne II: dne 16. 1. 1975 fizično napadel delovodjo — premestitev na nižje delovno mesto za 6 mesecev.

14. Krulič Ante, plavž: dne 25. 1., 18. in 19. 2. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

15. Rogošič Slavko, plavž: dne 30. 1. in 18. 2. 1975 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

16. Kopic Omer, jeklarne II: dne 17., 18. in 19. 12. 1974 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

17. Lesnika Viktor, plavž: dne 25. 1. 1975 neopravičeno izostal z dela — premestitev na nižje delovno mesto za 6 mesecev.

18. Rupnik Ivan, plavž: dne 24. 12., 25. 12., 28. 11. 1974 in 5. 3. 1975 neopravičeno izostal z dela — premestitev na nižje delovno mesto za 6 mesecev.

Iz pravne pisarne

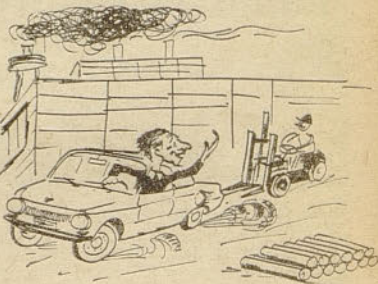
POZDRAVI IZ ARMADE

V Ribnici na Dolenjskem služi vojaški rok Dušan KROŠL, ki je delal v naši tovarni kot pripravnik, končal je TSS; v Vranju pa Alojz VEBER, ki je bil zaposlen v elektroobratu.

Oba naša sodelavca nam pošiljata iskrene tovariške pozdrave in se zanimata, kako kaj uspevamo v naši organizaciji združenega dela. Zato sta zaprosila, da bi jima poslali naše glasilo »Storski železar«. Seveda smo jima ustregli in tako bosta iz našega tovarniškega časopisa izvedela, kako še naprej vlagamo napore za čim boljše delovne in poslovne uspehe.

Ob uvedbi pojma »odpravnina«

Kadar viličar ne vžge, že Franček na pomoč prispe

ZAHVALA

Ob boleči izgubi obeh staršev, mame in očeta

ANTONIJE IN VALENTINA OSET

se iskreno zahvalujemo sodelavcem iz OTK za darovane vence in cvetje ter vsem, ki so ju pospremili na njuni zadnji poti.

Zalujoča sinova Ivan in Milan, hčere: Angela, Marija in Fanika ter ostalo sorodstvo

STORSKI ZELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Store — Izhaja vsak mesec — Odgovorni in glavni urednik ing. Stane Ocvirk — Pomočnik urednika Rudolf Uršič — Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana je časopis oprošten davka od prometa proizvodov (Št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO, kemična in grafična industrija Celje.